

Jó Pajtás

2019. IX. 26.

73. évf., 25. szám

Fotó: Buzás Mihály

*Brasnyó Patrik,
a gunarasi csapat tagja*

Kishorgászaink versenysorozatának zárótornájáról

Apró, de tudatos

A sikeres tanulás a kis lépések eredménye. Fontos, hogy minden nap apró, egyszerű lépésekkel közeledjünk a cél felé. Na meg persze az is, hogy legyenek céljaink! Néha a bukás is járhat eredménnyel, mert ezáltal megerősödhetünk. A sikert is meg kell tanulni fogadni és elviselni.

Erre is utal versében Antoine de Saint Exupéry. A napi megpróbáltatások közepette érdemes elolvasni tanácsait a türelemről, arról, hogy csodavárás helyett tettekre, erőfeszítésre van szükség.

Sikerekben és apró lépésekben gazdag hetet kíván nektek a Jó Pajtás!

Felsőhegyen lesz a sakktornánk

Idői sakktornánk házigazdája – a torna fennállása óta először – a felsőhegyi Csokonai Vitéz Mihály iskola lesz. A verseny időpontját még nem határoztuk meg, de igen valószínű, hogy november második felében kerül rá sor. Bartha Áron tanár vezetésével a felsőhegyiek egyre jobb eredményeket mutatnak fel a sakktornákon. Dokumentációnk szerint a Jó Pajtás Kupában a felsőhegyiek közül elsőként Juhász Bence (jobbról pirosban) robbant be az élmezőnybe. Idén hazai pályán fogadják vetélytársaikat.

ZABHEGYEZŐ

A dánok, a dánok, a dánok angyalok...

...énekli a Meztelen diplomatak nevű együttes A lányok, a lányok angyalok című dal sajátos feldolgozásában. Ha a dánok nem is angyalok, valamit azért tudnak, mert őket tartják a világ egyik legegységesebb és legboldogabb nemzetének. Ez pedig – sok más mellett – az egyik legnagyobb, mára már világhódító divatjelenségnek tekinthető életérzésnek, vagyis a hyggenek köszönhető (az ipszilon ü hangot jelöl).

A hygge nehezen lefordítható kifejezés, barátságosságot, otthonosságot, meghittséget és kellemes hangulatú társasági életet, baráti összejöveteleket is jelent. Mindezek felértékelődnek nálunk is az ősz beköszöntével, hiszen jólesik ilyenkor megenni néhány (no, jó, egy tálca) süteményt. Ilyen hygge élmény lehet egy teázás, egy meleg takaró és egy jó könyv. A dánok időjárása a miénknél kicsit zordabb, ezért nincs is más választásuk, mint hogy a kényelmes, meleg otthonaikba húzódnak.

Minden divatnak, így ennek is vannak negatív oldalai: a lakberendezési áruházak és a boltok kisajátítják, valamint eladható termékké silányítják a hyggét. Drága takarók, túlázott gyertyák jelentek meg a polcokon. De a hygge valami, amit nem lehet megvásárolni: hiszen nem más, mint egy hétfő reggeli teázás, a boldogság és a kikapcsolódás. Ha arra használják, hogy eladjanak neked valamit, akkor máris elveszíti az értelmét. De nemcsak megvásárolni nem lehetséges, trendként követni sem, sokkal inkább érezni és átérezni. Az erről szóló egyik könyv fülszövegében például úgy nevezik: a „meghittség művészete”, „a lélek otthonossága” vagy „megnyugtató környezet”. Úgy tűnik, egyesek számára ez maga a boldogság kulcsa. Vajon te is így gondolsz?

Herédi Károly

Antoine de Saint Exupéry

A kis lépések művészete

„Uram!

Nem csodákért és látomásokért fohászok, csak erőt kérek a hétköznaphoz.

Taníts meg a kis lépések művészetére!

Tégy leleményessé és ötletessé, hogy a napok sokféleségében és forgatagában időben rögzítem a számomra fontos felismeréseket és tapasztalatokat.

Segíts engem a helyes időbeosztásban.

Ajándékozz biztos érzéket a dolgok fontossági sorrendjének, elsőrangú vagy csupán másodrangú fontosságának megítéléséhez.

Erőt kérek a fegyelmességhez és a mértéktartáshoz, hogy ne csak átfussak az életem, de értelmesen osszam be napjaimat, észleljem a váratlan örömeiket és magaslatoikat.

Őrizz meg attól a naív hittől, hogy az életben minden simán kell, hogy menjen.

Ajándékozz meg azzal a józan felismeréssel, hogy a nehézségek, kudarcok, sikertelenségek, visszaesések az élet magától adódó ráadásai, amelyek révén növekedünk és érlelődünk.

Küldd el hozzám a kellő pillanatban azt, akinek van elegendő bátorsága és szeretete az igazság kimondásához. Az igazságot az ember nem magának mondja meg, azt mások mondják meg nekünk.

Tudom, hogy sok probléma éppen úgy oldódik meg, hogy nem teszünk semmit. Kérlek, segíts, hogy tudjak várni.

Te tudod, hogy milyen nagy szükségünk Van a barátságra. Add, hogy az élet legszebb, legnehezebb, legkockázatosabb és legtörekenyebb ajándékára méltók lehessünk.

Ajándékozz elegendő fantáziát ahhoz, hogy a kellő pillanatban és a megfelelő helyen szavakkal vagy szavak nélkül egy kis jószágot közvetíthessék.

Őrizz meg az élet elszalasztásának félelmétől.

Ne azt add nekem, amit kívánok, hanem azt, amire szükségem van.

Uram! Taníts meg a kis lépések művészetére!”

IDÉNYZÁRÁS A JÓ PAJTÁS LIGÁBAN

Viszontlátásra, vízpart!

Kemény csatákat vívtak kishorgászaink – A nagycsoportban a temeriniek, a kiscsoportban a szajániak diadalmaskodtak – Egyre több lány horgászik, és egyre ügyesebben

Kezdjük azzal, hogy a Jó Pajtás Liga versenysorozatát megálmodó csapatvezetők, egyesületi elnökök, horgászoktatók, szülők és nagyszülők... ismét sikeresen zártak egy versenyciklust. Persze, kellett ehhez szép számban a horgászás mellett elkötelezett gyerek is. Volt! Meg van is. Csak éppen a körülmények azok, amelyek folyamatosan akadályokat gördítenek a rendezvénysorozat útjába. Éppen azért kezdtük beszámolóinkat azoknak a felsorolásával, akik ezeket az akadályokat félreterelik az útból, hogy a gyerekek nyugodtan horgászhasznanak.

Valaki – mindegy, hogy ki, de minden bizonnyal okos ember volt – azt mondta, hogy a horgászó gyerekek jókedvűek, nyugodtak, kiegyensúlyozottak... Az is lehet, hogy többen voltak, akik ezt állították. Mert aki már látott meg végigkötött néhány horgászversenyt, az kizárólag jókedvű, kiegyensúlyozott és nyugodt gyerekeket látott. Attól függetlenül, milyen eredményt értek el a versenyen.

Eredmények! Amikor a májustól szeptemberig, néha akár októberig is eltartó versenysorozat eredményeit kell összegezni, akkor jönnek a gondok. A versenyszabályzat ugyanis lehetővé teszi, hogy a versenyző kihagyjon egy versenyt. Például: elutazott szüleiivel nyaralni. De megtörténhet, és meg is történt, hogy valamelyik versenyző minden egyes versenyen részt vett, de egyikén alulteljesített. Vagy otthon a ház körül kellett hasznosnak lennie éppen akkor, amikor a verseny tartott. Szóval a kimaradások meg az alulteljesítések miatt a versenyszabályzat értelmében a leggyengébb eredményt nem veszik figyelembe. Májustól szeptemberig azonban annyi számadat halmozódik fel, hogy... nagyon sok. Ezt a számözünt igen nehéz feldolgozni, majd végeredménnyé alakítani. A szám adatok felsorolására nem is teszünk kísérletet, annak ellenére, hogy Adankó Iván és Kinka Tibor ezt pontosan elvégezte idén is, akárcsak a korábbi években. Nem a szám adatok pontosságával van

gond – abban hiba nincs! –, hanem ismertetésével. Az ugyanis annyira volna olvasmányos, mint egy telefonkönyv. Ezért inkább maradjunk a horgászás élménydús mezején!

Kalapos Kitti

A szajániak bajnokcsapata Apró Kornél csapatvezetővel

A záróverseny színhelyéül szolgáló óbcesei csatornaszakasz jó versenypályának számít, hiszen mindig bőven ad halat. Most sem hagyta faképnél a mezőnyt, a víz gazdagon ontotta a kűszet. Azt a halat, amelyet snecinek, bölkének, kauglernak... is szoktak nevezni. Ráadásul igen természetes kűszökök kerültek horogra, nem voltak ritkák a két-, sőt háromdekas példányok sem.

A nagycsoportban már a verseny első órájában nyilvánvalóvá vált, hogy a temerini csapatnak (horgász)botlathatják a nyomát. Faragó Szabolcs, Lahos András és Bálint Roland rendkívül ügyesen fogta a halat, és mindhárman szektorgyőztesekként fejezték be a versenyt. Bálint és Faragó is csaknem ötkilós zsákmányt mutatott fel.

Kiss Emma

Horváth Emese

versenysorozatként is rajtolhat. Ennek gyakorlatilag semmi akadálya, és a versenyszabályzat ennek megfelelő módosítása is percek kérdése. Ráadásul az eredmények összegezése is egyszerűbb lenne. Ez feltehetően vonzóvá tenné a versenyzést azok számára is, akik nem tudnak csapatot kiállítani.

Varga Alex

Hallai Viktor

A kiscsoportnál szemtanúi lehettünk annak, hogy a hosszan tartó és következetes munka miként hozza meg gyümölcsét. A szajáni csapatról van szó. Ennek a kis bánáti falunak a kishorgászai már évekkel ezelőtt, a versenysorozat indulásakor azzal tűntek ki, hogy rendkívül fegyelmezettek, jólneveltek, tiszta egyentrikókban léptek fel, sok szülő meg családtag tartott a csapattal, gyakran maga Apró Kornél polgármester is. Csakhogy a szajániak – versenytapasztalatok hiányában – a kezdetben nem tartoztak az élmezőnyhöz. A versenytapasztalatok azonban idővel halmozódtak. Bár a csapatból azóta – mondjuk így – kiiregedtek Domonkos Fanni, Kormányos Réka, Zombori Renátó, Beszédes Máté..., a folytonosság maradt. És maradt – immár egyesületi elnökként – Apró Kornél is. Amikor mostani neveltjei – Komár József, Varga Alex és Szokol Viktor – átvették a bajnokcsapatnak kijáró díjat, aligha volt nála boldogabb.

A versenysorozat külön színfoltja, hogy a lányok egyenrangúan versenyeznek a fiúkkal. Űgyességi versenyről lévén szó, miért ne?! Kezdődött azzal, hogy amikor nem volt ki a

fiúcsapat létszáma, akkor lányokkal pótolták. Ez annyira sikeres volt, hogy kiscsoportban a záróversenyen indított két péterrévei csapatnak öt lánytagja volt, és csak egy fiú. A lányok ügyessége mellett szól, hogy Kiss Emma nemcsak simán megnyerte a szektort, hanem a pályagyőzelmet is elhódította. A történethez tartozik, hogy sektorgyőzelmet ért el Vadnai Noémi is. Mivel a lányok hol egyéniben, hol (fiú)csapatban versenyeztek, meglehetősen bonyolult volt meghatározni a végső sorrendet. A versenybonyolítás terén igen rutinos Kinka és Adankó – miénk a verseny, mieink a szabályok – úgy határozott, hogy a lányok versenyében két győzteslistát díjaz. Kissé szokatlan, de hibátlanul működött. Az egyik csoportban a sorrend 1. Kalmár Zselyke, 2. Kiss Emma, 3. Vadnai Noémi, a másikban 1. Kalapos Kitti, 2. Horváth Emese, 3. Koncz Viktória.

A fiúk csapatversenyének a sorrendje: kiscsoport – 1. Szaján, 2. Péterréve, 3. Ada; nagycsoport – 1. Temerin, 2. Szaján, 3. Péterréve.

Tekintettel arra, hogy a csapatverseny létszámfüggő, a Jó Pajtás Liga jövőre akár egyéni

A temerini bajnokcsapat

Többször és több helyen is elhangzott az utóbbi néhány évben, hogy szívesen versenyeztetnék gyerekeiket, csak éppen a horgászegyesület nem mutat erre hajlandóságot. Ha viszont egyéni alapon történne a verseny, lehetne az egyesület közreműködése nélkül is. A szülők nyilván megragadják a lehetőséget, hogy horgásztassák gyerekeiket. A Jó Pajtás Liga eddig is kizárólag azért volt működőképes, mert voltak és vannak néhányan, akik nagyon akarják.

Meg aztán ismét vegyük elő a már említett okos ember megállapítását, mely szerint a horgászó gyerekek jókedvűek, nyugodtak, kiegyensúlyozottak...

Nehéz az iskolatáska?

„...De nehéz az iskolatáska
ilyen szép, napos délelőtt,
És elindult fürgén a lába,
ballagott a kislány mögött.

...

Könnyebb már az iskolatáska,
lehet szép, napos délelőtt.
Együtt járnak most iskolába,
s Peti mindig megvárja őt.”

Tényleg nehéz az iskolatáska, és ezt nemcsak Demjén Ferenc dalában hallhatjuk. Reggel fölveszed a 7-8 kilós táskát, napközben egyik teremből a másikba vándorolsz vele, délután még haza is kell cipelni...Nem mindegy, milyen táskát kell egész nap hordoznod! Manapság szerencsére széles válpántú, divatos, mobiltartóval ellátott, különféle márkájú, feliratú és díszítésű hátitáskákat gyártanak. S a színek! A legdivatosabb rózsaszíntől a sötétképig, minden árnyalatban kapható hátitáska. A minap láttam az MTV-ben, hogy olyan, kerekeken guruló táskákkal mentek a gyerkőcök a suliba, mint amilyenek a nagy utazótáskák. Csak arra gondoltam, mi lesz télen, a nagy hóban hogyan húzzák majd...

Az óbecsei Samu Mihály iskolában Kovács Csilla tanító néni elárulja, az ő osztályában is van, aki „guruló” táskával jár a suliba.

S milyennel jönnek Józsa Zsuzsanna magyartanárnő ötödikesei: Szentí Tódor, Slitter Ricsárd, Kiss Anett, Kádár Ivett, Nikolity Dzszenifer, Lakatos Barbara és Kiskomáromi Nikolett?

Lehet, hogy Tódor nem is ismeri Demjén Ferenc szép dalát, azt azonban tudom, hogy készségesen viszi a szimpátiája táskáját.

De nehéz az iskolatáska...

– Új a táskám, kellett már egy divatosabb. Újvidéken vettük. Szeretem, mert sok minden belefér, mindennek van helye. Ez egyben sporttáska is, ugyanis a sportfelszerelést is ebben viszem, amikor focizni és úszni megyek. Ha a szimpátiám óra előtt otthagyja a táskáját az udvaron, és besiet, hogy el ne késsen az óráról, én viszem utána az osztályba, hiszen már elsős korunk óta a szimpátiám – mondja Tódor.

Ricsárd is nagyon szereti a táskáját, pedig nehéz, meg is mérte, több mint 5 kiló.

– Én választottam a táskámat, s ez már a negyedik, amióta iskolába járok. Nagyon szeretem, amikor ránézek, a szmájli láttán jókedvem támad. A legjobb barátom, mert viszi a könyveimet, füzeteimet, a tolltartót, az uzsonnát...Hogy

szoktam -e verekedni vele? Dehogy, hisz a legjobb barátom!

Anett táskája lilás, rózsaszín árnyalatú. Ez most a divat.

– Idén kaptam, itt, Óbecsén vettük. A tolltartóm is hasonló. Hogy viszik-e a táskámat a fiúk? Persze, viccből már elvették, de helyettem még nem. Egyszer baleset érte, mert hoztam vizet, s kifolyt. Minden vizes lett...

Ivett táskája hatalmas, sötétkék. Középen piros szív díszíti.

– Szeretem a táskám színét és a rajta lévő nagy, piros szívet. Az van ráírva: Love, vagyis szeretlek. Én is szeretem. Őt zseb van rajta, elférnek benne a tanszereim, az uzsonna, a víz. Nem kívánok kerekeken gurulót, mert itt lakom a szomszédomban, ha nehéz is, két válpántos, s egyedül szoktam vinni.

Dzszenifer táskája is szép, színes, tele sok-sok virággal.

– Idén kaptam a Rákóczi Szövetségtől, ugyanis minden Lurkóházlakó kapott. Nagyon örültem a szép, új, virágos táskának. Hogy becsempészek-e játékot a tanszereim mellé? Nemigen. Igaz, egyszer elhoztam a kis mackómat...

Barbara narancsszínű, divatos táskát kapott.

– Nagyon szeretem a színét. Ez már a harmadik táskám, mindegyik tönkrement. Én választottam. Minőségesebb, mint az előzők. Erre nagyon vigyázok, hogy sokáig tartson, mert nagyon szeretem.

Nikolették Óbecsén vették a táskát, azért szereti, mert jó nagy.

– Sok minden elfér a táskámban, a tanszerek mellett van hely az okostelefonomnak is. Igaz, órákon lehalkítom, de mindig velem van – fejezi be az ötödikeseivel folytatott beszélgetésünket Nikolettá.

Ricsárd ennyire szereti az iskolatáskáját

Emlékek a nyárról

Borús, őszi napokon igencsak jólesik felidézni a szünidei emlékeket. A topolyai Csáki Lajos iskola hatodik osztályos tanulóit nyári kalandjaikról faggattuk.

Benacsek Szandra: A nyár elején a jánoshalmi néptáncbátorban voltam Magyarországon. Ott rengeteg élményt szereztem, sokat ismerkedtem, még fürdőbe is elmentünk, valamint Ópusztaszeren is jártunk. Amikor hazajöttem, egyik barátnómmal, Nikivel sátoroztunk. Voltam nyaralni is. Görögországba mentünk, ott hajótúráztunk – a hajóból ugrottunk a mély vízbe, és majdnem ráugrottunk egy medúzára. Delfineket is láttunk! Ami még érdekes volt, az a bolondkanapé. Így hívták azt a kanapét, ami hozzá volt kötve egy hajóhoz és azzal húztak minket. Amikor gyorsan ment a hajó, pattogott a vízen!

Gábor Réka: A nyaram egy tíznapos horvátországi üdüléssel kezdődött, Vodichére mentünk. A második vagy a harmadik napon hajókirándulást tettünk. Egy szigetre is elmentünk, ahol csak pár órát maradtunk, aztán visszaindultunk. A második legjobb élményem az volt, hogy apuval egy énekképzésen jártam Romániában – a képzés utolsó koncertjén apu és én is felléptünk. A nyár utolsó hetében Erzsébet-táborban voltam, ahol naponta be volt osztva, hogy mit lehetett és mit kellett csinálni.

Bodor Luca: Júniusban egy angoltáborban voltam, ahol sok zenés feladatot kaptunk, és rengeteget játszottunk! Elmentem a moravicai fürdőbe is, ahol sokat úsztam, és nagyon jól éreztem magam. Voltam a barátaimnál, akikkel sokat beszélgettünk, születésnapokon is részt vettem. Nemrég voltam Rúza Magdi koncertjén, ami nagyon jó volt. Idén Magyarországon kívül máshol nem jártam külföldön.

Balról jobbra: Gábor Réka, Benacsek Szandra, Bodor Luca, Csúzdi Zalán, Kozma Viktor

Csúzdi Zalán: Voltunk nyaralni Macedóniában, ahol csak egy éjszaka maradtunk, aztán Albániába vezetett az utunk, majd átmentünk Görögországba, Korfura. Voltam Romániában is, pontosabban Erdélyben – nagyon tetszett, de Korfu volt számomra a legjobb, az egy nagyon szép kis sziget! Nyáron pecáztam is, csak beleakadt egy horog az ujjamba, ezért Szabadkára kellett mennünk, hogy kivegyék. Különben apuval rendszeresen szoktunk pecázni járni.

Kozma Viktor: Voltam ottalvós bulin a barátaimnál, születésnapokon és vendégségben is. Nyaralni Horvátországban voltam Ikán, Medveja mellett. Rengeteget úszkáltunk, mivel apuval imádunk búvárkodni! Sok-sok kagylót is láttunk, az egyik óriási volt. Ettünk rákot, tintahalat, polipot és tonhalat – nekem a polip volt a kedvencem, mert ropogós és omlós is volt egyszerre.

Turi Orsi

Időutazás

Táncest az óbecszei népkönyvtárban

Arról már olvashattatok a Jó Pajtásban, hogy nyáron zenetábort szervezett Lovas Djijanta, a Népkönyvtár igazgatónője. Szeptember 14-én szintén az ő szervezésében tartottak táncestet a könyvtár hangulatos kerthelyiségében. A sötét „színpad,” a villogó fények engem a diszkóra emlékeztettek. Az egykori táncmulatságok hangulatát idézte az est, ugyanis hallhattuk a hatvanas és hetvenes évek dalait, s az újabb slágereket is. Bemutakozott a zenetáborban összekovácsolódott együttes, a Kis katicabogarak, valamint a felnőttek zenekara, a Last Train Blues Band.

A szervező elmondása szerint céljuk a generációk közeledése, az idősebb polgárok táncba hívása, hogy aktívan részt vegyenek a város kulturális életében, együtt emlékezzenek a régi időkre, újraéledjen bennük a ritmus, a tánc öröme. Fontos az is, hogy a fiatalok megismerjék elődeik kedvenc dalait.

Hallhattuk Elvis Presley, Luis Armstrong, a Beatles, Roy Orbison, Creedence Clearwater Revival, Santana, az Omega, Eric Clapton, Joan Jett, Joe Cocker, Ray Charles, Stevie Wonder, valamint a Queen számait.

Koncz Erzsébet

Lovas Djijanta

A Kis katicabogarak együttes

Táncest a könyvtárban: fiatal, idős egyaránt táncolt

Riport egy bokszolóval

Minden sportoló vágya, hogy olimpiai érmet szerezzen, de csak kevésnek adatik meg, hogy olimpiai aranyérmet vihessen haza. Ez sikerült beszélgetőtársamnak, Slobodan Kačar bokszolóknak.

Ki volt a példaképe?

– Mint majdnem minden akkori gyereknek, nekem is Muhammad Ali volt a példaképem. Először 1971-ben, egy televíziós élőadásban láttam bokszolni. Azt a meccset Muhammad elvesztette, engem ez nagyon megviselt. Bátyámmal akkor döntöttünk úgy, hogy bokszolni kezdünk, és megbosszuljuk Muhammad Ali vereségét.

Hogyan fogadták szülei azt a döntést, hogy ökölvívással akar foglalkozni?

– Szüleim bátyámnak megengedték, hogy bokszoljon, mivel őt erősebbnek tartották, de nekem azt mondták, hogy válasszak az öklözés és a ház között. Ekkor 14 évesen összepakoltam, és elmentem otthonról. Az este bátyám megtalálta a városban, és hazavitt. Apám ekkor azt mondta:

– Adja isten, hogy az első edzésen kiüssenek.

Éz sohasem történt meg, sem az amatőr, sem a professzionális bokszban.

Melyik sporteredményére a legbüszkébb?

– Az 1980-as moszkvai olimpián szerzett aranyérem jelent leg többet számomra.

Ezek után hogyan folytatódott a karrierje?

– Ha a katonai szolgálat nem lépett volna közbe, két éven belül amatőr világbajnok lettem volna. Sajnos, a katonatisztek fontosabbnak tartották, hogy ágyazzak és puskát tisztítsak, mint hogy a világbajnokságon képviseljem az országunkat.

Mi történt a katonai szolgálat után?

– Katonaszolgálat után professzionális boksszal kezdtem foglalkozni. Olaszországban volt a bázisom. Az edzőm minden idők legjobb edzője volt, Angelo Dundee. Annak idején Muhammad Ali edzője is volt.

Melyik volt élete legnehezebb meccse?

– Eddie Mustafa Muhammad 11 évig védte a világbajnoki címét. 1985-ben Olaszországban mértük össze erőnket. A meccs 15 kört tartott. A bírók döntésével nyertem meg a meccset. Annyi verést életemben nem kaptam, de világelső lettem a hivatásos bokszban.

Mikor vonult vissza a versenyekből?

– Tíz hónappal a világbajnoki cím megszerzése után visszavonultam. Feleségül vettem Slavenkát, két lányunk született, Milena és Marina.

Szakács Szergej, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Mrs. Tollam nincs házasodik?

(Képzelt riport)

Mrs. Tollam nincs tényleg házasodik? Erről kérdeztük az 50 éves tolltartót.

– Mrs. Tollam nincs, maga tényleg házasodik? Vagy ez csak egy újabb tévhit?

– Ném, ném. Ném tévhit éz igaz. Tudóm ilyen fiátalon még ném szábadná. A nágyányám 150 évesén házasodott.

– És, Mrs. Tollam nincs, ki a szerencsés tolltartó? Úgy hallottuk a szemben lakó Mr. Nincs négy kerék a völegény. Igaz ez?

– Ném déhogyis! Ön szerint mért hívják Mr. Nincs négy kéréknék?! Hát azért hívják így mért nincs kí á négy kéréké!

– Jól van, jól van. Akkor ez sem igaz. De akkor ki a szerencsés?

– Á szerencsés úr névét ném árúlhátóm él, mért titók! Májd ön is mégtúdjá az esküvő nápján.

– És mikor lesz az esküvő?

– Október 18.

Úgy tudjuk, akkor lesz az iskolanap a helyi iskolában. Mégis e napon akarnak házasodni?

– Ígén. Hísz ákkór légtöbben hú útják há nám ünnéplni főgják á házassági évfördülónkát.

– Értem, Mrs. Tollam nincs. Kíváncsian várom az esküvő napját. Köszönöm, hogy válaszolt a kérdéseimre.

Ném, én köcsönöm!

Farkas Baráti Réka, 6. osztály, Október 18. iskola, Zentagunaras

Kinézek az ablakomon

Amikor kinézek az ablakomon, az első feltűnő dolog a kutyám. Ugrándozik, játszik, ugat. Figyelmet kér.

Kint minden zöld. Nagy, füves terület tárul elé, ahol rózsák és menták nőnek. Csontok és dióhéjak, amiket a kutyám rágszál. Néha, amikor a kedvencem a házában van, leszál két gerlice, sokszor itt szoktak magokat keresni. De a kutyám gyorsan megpillantja és elzavarja őket!

Jobbról egy hosszú járda van, amely egyik felén a kapuhoz, a másik felén a kerthez vezet. Nyáron a járda mellett liliumok és ibolyák nőnek. Télen a járda magányos. Balról a kinti asztal látható, ahol nyáron ebédelni meg beszélgetni szoktunk. Arrébb, a két műhelyszobában szerszámot és régi dolgokat tartunk. Van még a fű mellett egy csap is, amit anyukám öntözésre használ, én pedig hülyéskedésre.

Emlékszem, a múlt nyáron, amikor itt volt az unokatestvérem, lufikat töltöttünk meg vízzel onnan a csapról, a fűre álltunk és dobálództunk a nagy, vízzel töltött lufikkal. Nagyon jót szórakoztunk akkor. Végül elejtettük az összes lufit, mindegyik kilyukadt, de nagyon nevetséges volt, mert teljesen vizesek lettünk.

Lehet, valaki azt gondolja, unalmas, amikor az ablakon kinézek, de nem. Sok érdekes dolog történhet, meg sok emlék is eszedbe juthat, úgy-hogy nem árt senkinek sem, ha kicsit kinéz az ablakán, legalább visszaemlékezik a jó pillanatokra.

Bubalo Inesz, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Nyári élményem

A nyári szünetben sok jó dolog történt velem. Erről szeretnék most mesélni.

A nyár elején a családdal elutaztunk a görög tengerpartra. Ott nagyon sokat fürdöttünk, kirándultunk és finom ételeket ettünk. A kedvencem a gírosz. Amikor hazaértünk a nyaralásból, nemsokára megérkeztek az unokatestvéreim Németországból. Mivel ritkán találkozunk, ezért egy héten keresztül együtt voltunk éjjel-nappal. A legizgalmasabb a petrőci fürdőzés volt. Július végétől úszóiskolába jártam, ezért sok időt töltöttem a moravicai fürdőben. Ott sok új ismerőst szereztem. Gyakran játszottam a barátaimmal. A nyári szünetből nem maradhatott ki a mórthalmi fürdőzés sem. A szünidőt egy izgalmas kalanddal zártuk, ez pedig a balatoni

A nyári szünetben

Oláh Jázmin, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyararkanizsa

tábor volt: fociztunk, fürödtünk, kirándultunk, tornáztunk. Nekem legjobban a színházi előadás tetszett.

Szerintem nagyon hasznosan és aktívan töltöttem a nyarat.

Apró Marcell, 5. osztály, Mosa Pijade iskola, Pacsér

Az én nyaram

Az én nyaram nagyon jól telt, tartalmas volt.

Ahogy befejeződött a negyedik osztály, egy-két hétre rá elindultunk a kosárlabda táborba, Szolnokra. Mindennap két edzés és egy meccs volt. Emellett még két napon elmentünk a strandra és egy délután a plázába vásárolni. Meccset egy alkalommal sem nyertünk, ezért utolsókk lettünk. Kicsit szomorú voltam, de el kellett fogadnunk. Így visszagondolva nem is bánom annyira, mert a részvétel a legfontosabb, és az, hogy jól éreztük magunkat. Utolsó nap kicsit sajnáltam, hogy haza kellett indulnunk, viszont már hiányoztak az itthoniak. Július tizennyolcadikán volt a születésnapom. Sokan felköszöntöttek, este pedig a család meglepett egy tortával. Július vége felé elmentem lovastáborba. Ott lovagoltunk, lovaskocsiztunk és játszottunk. Nemsokkal tábor után, augusztus kilencedikén hajnalban elindultunk a tengerre, Bulgáriába. Hosszú, tizenkét órás út után meg is érkeztünk. Nagyon tetszett a hotel és a szobánk is. Az ételek és az italok finomak voltak. Maga a tenger már kevésbé tetszett, tele volt tengerifüvel, túl nagyok voltak a hullámok, ezért nem lehetett benne úszni. Medúzából is elég sok volt. Én féltem tőlük, de szerencsére nem csípett meg egy sem, pedig sok a közelemben jött és néhányhoz hozzá is értem a nagy hullámváglásban. A homokos tengerpart már annál jobban tetszett. Esténként sétáltunk. Egyik nap elmentünk egy akvaparkba. Számos nagy és kisebb csúszda volt ott, ahányat kipróbáltam, mind nagyon jó volt. Egy-két nagyobb csúszda után már fáj a torkom, annyira sikitottam. Gyorsan elmúlt ez a nap is. Utolsó napokban a tenger vízében egy sáv tele volt kagylókkal. Ám nem csak jó dolgok történtek. Aznap reggelre, amikor indulnunk kellett haza, megbetegedtem, így az út egy örökkévalóságnak tűnt. Augusztus huszonnolcadikán megtartottuk a születésnapunk zsúromat. Ez is jól elmúlt.

Nagyon élveztem a nyári szünetet, sok jó élményem volt.

Pletikoszity Lara, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A kedvencem

Cicamama a szájában egy fekete szörgombóccal érkezett a padlásról. Ahogy leért, a fűre tette, és nyalogatni kezdte. Amikor megpillantottam, rögtön tudtam, hogy Kormi lesz a neve.

Kormi kis termetű és fekete bundájú. Idén lesz három éves. Lakhelye a többi cicával együtt van, vagyis egy kis házikó az udvarban, amit apuval

Nyári Játék

Sarnyai Dániel, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarokiszás

ketten egy régi, nagy ládából barkácsoltunk. Kedvenc étele a darált csont, amit a nagymamám szokott venni a hentesüzletben. Nagyon szeret játszani. Legtöbbször egy darab madzagot húzok előtte a földön és ő levadássza azt. Amiért meg szoktuk dorgálni, az az, hogy mindig be akar szökni a házba. Ezzel többnyire télen van gond, mert ilyenkor behozzuk a szobanövényeket a teraszra, s ha oda bemegy, nagyon nehezen lehet kicsalni. Ha nem éhes, akkor egyedül is ott lehet őt hagyni. Beül egy nagy cserépbe, és onnan szemlélődik, vagy pedig szunyókál egyet. Egyébként a jó idő közeledtével ezt kint is megteszi. Mivel több cicánk is van, ő nem keveredik bele a különféle „macskakonfliktusokba”. Nem veszekszik az élelemért, hanem nyugodtan kivárja a sorát. Van a terasz előtt egy kis sziklakert, ahová szívesen belül, mert onnan belát a teraszra. Leginkább egy kis szoborhoz hasonlít, ahogy a növények közt ül a kertben, kiöltve piros kis nyelvét. Hazaérkezve az iskolából számíthatok arra, hogy ő fogad a kapuban. Ha az utcánkban lévő kisboltba indulok, ő előszeretettel jön velem, és türelmesen kivár a boltból.

Egy alkalommal, amikor vásárolni mentem, szintén jött velem. Mire kikerültem a boltból, ő eltűnt. Sejtettem, hogy valami baj történt. Hívogatni kezdtem, de egy ideig nem hallottam semmiféle visszajelzést. Már feladtam a keresését, amikor nyávogást hallottam. Felnéztem és láttam, hogy Kormi egy diófa lombjai közt kuksol. Csalogatni kezdtem, de mivel nagyon magasan volt, nem mert lefelé indulni. Gyorsan hazafutottam, és apát hívtam segítségül, aki a létrán állva metszette a bokrokat. Levegő után kapkodva próbáltam elmondani apának a történeteket. Rögtön fogta a létrát, és sietve elindultunk Kormi megmentésére. A kis szörgombóc még mindig rémülten kapaszkodott a fa ágaiba, de végül apunak sikerült levennie onnan. Alig vártam, hogy kézbe vehessem és megnyugtassam. Az ölemben tettem és simogattam, mire dorombolni kezdett, ekkor tudtam, hogy megnyugodott.

Sokan azt hiszik, hogy a fekete macska balszerencsét hoz, de nekem mégis ő a kedvencem.

Tóth Dalma, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Nyári vakáció

Amikor kiléptem az iskola kapuján, azt kiabáltam: vakáció! Izgatott voltam, hogy milyen is lesz a nyaram.

Nem hiába voltam izgatott, mert eléggé tartalmas volt a szünidőm. Sok helyen voltam fürödni, például Szabadkán, Csantavéren, Topolyán, Adán és a Balatonon. Ezek közül a Balatonon éreztem magam a legjobban. Igaz, hogy reggel nagyon korán kellett kelni, de megérte, mert egy örök emlék marad. A határon nem is kellett várni, mert nem volt előttünk senki. Az unokatestvéremek is velünk tartottak erre a gyönyörű szép helyre. Reggel kilenc óra körül érkezünk meg Siófokra, ezután fél órát még utaztunk, és odaértünk. Lepakoltunk a part mellé. Mialatt a többiek öltöztek, én már akkor jókat úszkáltam a vízben. Egészen ebédidőig pancsoltam, de nehezen bírtam kicsalni a vízből akkor is. Utána elmentünk egy hosszú sétára, közben fagyiztunk is. Vásároltunk mágneseket emléke a többi rokonnak. Utána visszatértünk a partra, és elmentünk egy órára vízibiciklizni. Nagyon jó élmény volt. Egész délután fürödtünk a szép tiszta vízben. Estefelé apukám meglepett mindenkit egy kis jégkásával, ami nagyon ízlett. Később elmentünk csúszdázni, aztán pedig lassan elkezdtünk pakolni, majd indulnunk haza. Ennek nem igazán örültem, mert szerettem volna még maradni. Hazafelé az egész utat átaludtam, annyira kifáradtam. A szünetben voltam apukámnál két hetet, és ott is nagyon jól éreztem magam. A pap bácsival voltam Tápióbskén kiránduláson, de nem egyedül, hanem barátnőimmel. Egy hetet voltam ott, és minden nap izgalmas volt. Rengeteg új barátot szereztem a táborban. Tápióbskén a lila csapatba kerültem a legjobb barátnőmmel, Bogival együtt.

Az idei nyár nagyon gyorsan eltelt, és élveztem is. Nektek hogy telt a nyár?

Fero Glória, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér **9**

Jön a Wi-Fi új korszaka

Húsz éve indult világhódító útjára a Wi-Fi, amit joggal nevezhetünk az elmúlt évtizedek egyik legnépszerűbb technológiájának. Éppúgy az életünk része lett, mint a mobiltelefonja és a mobilinternet.

Az IoT térnyerésével és az 5G bevezetésével párhuzamosan elkezdett a Wi-Fi 6 ideje is. Az új szabvány akár négyszer nagyobb teljesítményre képes a régebbi hálózatoknál, kevésbé meríti le a csatlakoztatott eszközök akkumulátorait, a késleltetés pedig jelentősen javult, ami lehetővé teszi a közel valós idejű használatot. Vajon milyen hatással lesz a Wi-Fi 6 a vállalatok működésére a következő években?

Manapság a digitalizáció, a mobilitás és az IoT a legdivatosabb kifejezések közé tartoznak, ezek háttérben pedig minden esetben a konnektivitás áll, amelynek révén emberek és eszközök kapcsolódnak egymáshoz a hálózatokon keresztül. A Cisco előrejelzése szerint 2022-re az adatforgalom nagyobb lesz, mint az internet elindítása óta eltelt 32 év alatt összesen. Három év múlva pedig már 28 milliárd eszköz csatlakozik majd az internetre, amelyek közül számos berendezés (robot, gyártósor, orvosi és oktatási eszköz) vezeték nélküli hálózaton keresztül kommunikál majd.

Egyes vélemények szerint 2020-ra az új IoT projektek 80%-a mobilnetre vagy vezeték nélküli hálózatokra épül majd. Az internet indulása óta minden hálózati sebességhez köthető ugrásnak komoly hatása volt a technológiai innovációra: a 4G megjelenése az okostelefonok forradalmát hozta el, az 5G és a Wi-Fi 6 pedig az üzleti életet fogja átforgatni. A Wi-Fi épp húsz éves, 1999-ben egy fél tucat technológiai cég hozta létre a Wireless Ethernet Compatibility Alliance szervezetet. Innentől számítjuk a vezeték nélküli hálózatok születését.

CSILLAGÁSZAT

Előfordulhat, hogy akaratlanul is elpusztítjuk a földönkívülieket?

Egy orosz kutató megoldást találhatott a Fermi-paradoxonra. Az olasz Enrico Fermi által 1950-ben megfogalmazott paradoxon lényege az, hogy a galaxisban elméletileg nagy eséllyel léteznek értelmes idegen civilizációk, mégsem bukkantunk eddig a nyomukra. Az elmúlt közel 70 év során a szakértők számos magyarázatot dolgoztak ki az ellentmondás feloldására. Egyes kutatók például elképzelhetőnek tartják, hogy nem keressük elég régóta a földönkívülieket.

A közelmúltban Alexander Berezin, az orosz Nemzeti Elektronikus Műszaki Kutatóegyetem munkatársa újabb lehetséges választ talált a Fermi-paradoxonra – írja a Space.com.

A szakértő szerint az értelmes élet meghatározásakor nem számít, hogy az adott faj egy emberre emlékeztető biológiai szervezet, egy mesterséges intelligencia vagy éppen egy hatalmas, égitest nagyságú létforma. Sokkal fontosabb az érintett élet viselkedése.

Az intelligens fajnak szaporodnia és terjeszkednie kell, és az emberek számára érzékelhetővé kell válnia. Ez azt jelenti, hogy a feltételezett

Rekonstruálták az Európába olvadt kontinenst

A Nagy-Adriának nevezett ősi földrész 120-100 millió éve ütközött neki a mai Európának. Hallottatok már erről?

Douwe van Hinsbergen, az Utrechti Egyetem munkatársa és csapata tíz éven át gyűjtötte az egykori kontinens, Nagy-Adria maradványait. Az ősi földrész megközelítőleg 240 millió éve vált le a Gondwana szuperkontinensről, majd 120-100 millió éve ütközött neki Európának.

A Nagy-Adria jelentős része megsemmisült, alábukott a köpenybe, egyes nyomai azonban kőzet formájában fennmaradtak Európában és a Közel-Keleten. Ezek mintegy 30 mai ország területén lelhetőek fel, a szakértők pedig egy évtizeden át gyűjtötték őket.

A kutatók szerint a modern Alpoktól Iránig terjedő földrészt főként tenger fedte, így szigetcsoportok alkothatták, sőt, mai szemmel nézve remek bűvárparadicsom lett volna a terület.

A szakértők a kőzetekben lévő mágneses ásványok irányát vizsgálva megállapították, hogy a kontinens észak felé sodródva találkozott Európával, közben pedig enyhén megcsavarodott. Csapatával Hinsbergen puzzle-szerűen illesztette össze a kőzeteket, az adatokat felhasználva pedig utóbb egy szoftverrel elkészítették Nagy-Adria eddigi legreálisabb térképét.

A Nagy-Adria területe millió évvel ezelőtt

földönkívülieknek vagy csillagközi utazásokra kell vállalkozniuk, vagy olyan üzeneteket kell kibocsátaniuk, amelyeket mi is érzékelni tudunk.

Berezin szerint amennyiben egy civilizáció eléri ezt a szintet, onnantól a korlátlan hódítás sem jelenthet számára problémát. A terjeszkedés során pedig a fejlett csoport elpusztíthatja a kisebb, kevésbé jelentős létformákat. A pusztítás nem feltétlenül lenne tudatos, ahogy az építkezés során sem akaratosan rombolják le a későbbi ingatlan helyén álló hangyabolyt.

Úgy tűnik, hogy mindez nem az emberiségre jelent veszélyt. Berezin szerint ugyanis az emberiség lesz az első faj a galaxisban, amely elérheti a csillagközi állapotot. Ezzel akaratlanul ugyan, de a többi létformát nyomhatjuk el. „Természetesen remélem, hogy tévedek. Az egyetlen módszer, hogy kiderítsük az, ha folytatjuk az Univerzum felfedezését és az idegen élet kutatását” – állítja Berezin.

Ezért ne engedjük a szennyvízcsatornába a megunt halat!

Hatalmas aranyhalra bukkantak a Niagara folyóban, New York állam területén. Az állatot feltételezhetően illegálisan engedték a vízbe.

Az esetet a Buffalói Niagara Vízügyi Hatóság (BNW) arra akarja felhasználni, hogy rávilágítson: a háziállatokat nem szabad természetbe visszaengedni. A 35 centiméteres hal a szakértők szerint néhány éves lehet. „Ha nem tudja tovább gondozni a házi kedvencét, vigye vissza a kereskedésbe, ahelyett, hogy lehúzza a WC-n vagy kidobja. Az élőlényt az Egyesült Államok Hal- és Vadvédelmi Szolgálatának egyik munkatársa találta meg, ahogy egy szennyvíztisztító telepnél úszott. A BNW szerint az aranyhalak sokáig képesek életben maradni ebben a környezetben, és súlyos károkat okozhatnak az őshonos fajoknak.

A Nagy-tavakban több tízmillió aranyhal él. Az állatok vagy közvetlenül, vagy a csatornarendszereken át érik el a természetes vizeket. Nagyobb esőzések során a helyi települések csatornarendszere túlterhelődik, ilyenkor a szennyvíz képes befolyni a tavakba és folyókba. Ez azt jelenti, hogy a vízben lévő szennyeződések is el tudják érni ezeket a víztömegeket, ami további problémát okoz.

A Kelet-Ázsiában őshonos aranyhalak (*Carassius auratus*) rendkívül ellenállóak, és károsíthatják a helyi élővilágot. Az állatok általában 11,5–21 centiméteresre nőnek meg, igaz, már 41 centiméteres egyedet is találtak. (ng.hu)

Jókorára megnőtt az aranyhal

A Föld egyik utolsó édenkertjéről készült film

Az Okavango-delta* Földünk egyik utolsó érintetlen paradicsoma: afrikai elefántok, orrszarvúk, vízilovak és rengeteg más ritka állat élőhelye. A régió létét sajnos aszályok fenyegetik. Egy tudóscsoport Afrikába utazott, hogy a helyszínen vizsgálja meg a mocsárvilág megmentésének lehetőségeit. Az expedícióról a National Geographic filmet forgatott **Mentsük meg az Okavangót!** címmel. A film egy expedíció története, amelynek résztvevői hagyományos kenukban több mint kétezer kilométert tettek meg négy hónap alatt.

Invazív halfaj fenyegeti az Atlanti-óceánt

Az idegen tűzhal komoly fenyegetést jelent a Mexikói-öböltől az amerikai keleti partig

A behatoló tűzhalak rendkívül nagy étküek, és gyakorlatilag minden, náluk kisebb méretű tengeri élőlényt képesek elfogyasztani. A közelmúltban jelentős összefogás indult, hogy befogják, illetve elpusztítsák a helyi ökoszisztémát fenyegető állatokat. A tűzhalak egyébként a Csendes-óceán és az Indiai-óceán trópusi régióiban őshonosak.

Kristen Dahl, a Floridai Egyetem munkatársa szerint a tűzhalak pillanatok alatt csapnak le áldozatukra, a zsákmányt egészben nyelik le. A támadás olyan gyors, hogy a környező halak általában észre sem veszik. A tűzhalak az Egyesült Államok egyik legveszélyesebb invazív faja. A színes élőlény látványos úszókkal rendelkezik, ezért népszerű akváriumi halnak számít. Az elmúlt évtizedekben azonban sok állat került a természetes vizekbe, szaporodásuk pedig mára súlyos problémává vált az Atlanti-óceánban. A gyors és erős faj azért van előnyben az őshonos halakkal szemben, mert a helyi élőlények egyszerűen nem álltak készen a ragadozó megjelenésére. Az első szaporodó populációt 2000-ben figyelték meg Észak-Karolinánál, mára a tűzhalak a Mexikói-öbölben és a

A gyors és erős tűzhal azért van előnyben az őshonos halakkal szemben, mert a helyi élőlények egyszerűen nem álltak készen a ragadozó megjelenésére

Karib-térségben is terjedni kezdtek. Mivel az állatok befogására a hagyományos halászati eszközök kevésbé alkalmasak, a szakértők új módszerek, például speciális csapdák létrehozásán dolgoznak. A Floridai Hal- és Vadvédelmi Bizottság még olyan versenyeket is rendez, ahol az önkéntes búvárok célja a tűzhalak irtása.

Fotó: Pixabay

Mit jelent az invazív?

Növény-, gomba- vagy állatfaj is lehet invazív, ha egy adott területen nem őshonos. Behatol az adott területre, és esetleg fel is borítja az ottani ökológiai egyensúlyt.

És még áruljuk el, hol is van ez a földi paradicsom. Az Okavango-delta a világ legnagyobb szárazföldi deltatorkolata Botswanában. A hatalmas mocsárvidéket alkotó delta azon a helyen alakult ki, ahol az Okavango folyó a Kalahári sivatag lefolyástalan medencéjébe ömlik, melyből a víz nem tengerbe jut, hanem nagy része párologás, elszívárgás vagy transpiráció útján távozik.

A csapat Afrika déli részén: Angolán, Namíbián és Botswanán vezetett keresztül. Az Okavango-mocsarat, amely voltaképpen a világ legnagyobb szárazföldi deltatorkolata, az állattenyésztés mellett egy lehetséges gátépítés is fenyegeti. A filmek feltérképezték a jelenlegi állapotokat, és rájöttek, hogy bolygónk egyik utolsó édenkertjét filmezik.

Óriások keze nyoma

(Eredetmondák)

Az Óriások útja Írország és Skócia

Finn Mac Cool, az óriás, békésen éldegélt az ír partokon, Antrim mellett. Napjait azzal töltötte, hogy dombokat, hegyeket formált, folyómedreket ásott, tavakat vájt, kedvére alakította hazájának földjét.

Történt egyszer, hogy belehabarodott egy nyájas-szálás óriásleányba, aki – Finn Mac Cool legnagyobb sajnálatára – egy messzi skót szigeten élt. Tengernyi víz választotta el a szerelmeseket egymástól, s találkozásukat megnehezítette, hogy Finn Mac Cool mélységesen irtózott a víztől. Mit gondolt, mit nem, hamarjában nekiállt gyúrni, dagasztani, kockára formálni a sziklákat, aztán elcipelte egyiket a másik után a tengerpartra. Ott szép rendben egymásra rakta őket: utat akart építeni a vízen át szíve választottjához.

Nem tudni, végül miért hagyta abba a munkát! Talán meggondolta magát a skót óriásleány, vagy éppen Finn Mac Cool unta meg az örökös sziklagyúrását.

Az azonban bizonyos, hogy a gigászi építkezés nyomai ma is ott láthatók Antrim közelében.

A furfangos Gefjon Dánia és Svédország

A szőke hajú Gefjon még az Azgard istenei közül is kitűnt csavaros eszével, mágikus tudományával. Megparancsolta neki egyszer Ódin, hogy szerezzen földet az emberektől. A furfangos Gefjon fényes mulatságra hívta Gylfit, Svédország királyát, és azon igyekezett, hogy varázsmesterségével elbűvölje. Először a jövő titkait fedte fel vendégei előtt, majd színpompás tollú madarakat varázsolt elő és tüntetett el.

Gylfi királynak annyira megtetszett a szőke hajú Gefjon és tudománya, hogy felajánlotta neki, elhordhat a földjéből annyit, amennyit egy egyszerű négykerekű szekérral egy éjszaka leforgása alatt elbírná.

Nem tudta azonban a svédek királya, hogy Gefjon egykor egy óriással élt, s attól négy fia született. A furfangos istennő mindjárt tüzes bikává változtatta mind a négy fiát, és Svédország földjére vezette őket. Azok aztán egész éjszaka túrták, hordták a földet vesztettül. Mire feljött a nap, terjedelmes sziget emelkedett a tengerben ott, ahová a bikává vált fiúk a kiásott földet hányták. Meg is bánta Gylfi király, hogy ilyen egyezséget kötött a furfangos Gefjonnal, s keseregre tért haza.

Azon a helyen, ahonnan Gefjon bikái a svédek földjét elhordták, ma a Maelar-tó fekszik. Az új szigetet pedig Zealandnak nevezték el az emberek, s itt épült fel Kopenhága városa.

Héraklész oszlopai Görögország, Itália, Spanyolország

Tizedik feladatát kapta már a nagyerejű Héraklész Eurüsztheusz-tól, Mükéné királyától, akit Püthia jóslata szerint szolgált. A háromfejű, háromtestű óriás, Gérüonész teheneit kellett ezúttal elhajtania, s eljuttatnia urának Tirünszbe. Gérüonész a bíborszínű Erütheia szigetén lakott az Ókeánosz közelében. Bíborszínűek voltak a tehenei is, amelyekre Eurütiön, az óriás pásztora vigyázott a kétfejű Orthosz kutya segítségével.

A fényes Hélios kölcsönadta Héraklésznek aranycsónakját, azzal kelt át a nagyerejű hős Erütheia szigetére. Amint partra lépett, Orthossal és Eurütióonnal találta magát szemben, ám a nyáját egyikük sem tudta megvédeni, Héraklész mindkettőjüket legyőzte. Már hajtotta be a bíborszínű teheneiket az aranycsónakba, amikor maga a háromtestű Gérüonész támadt rá. Döngött a föld a gigászi küzdelemben, ám a nagyerejű Héraklész buzogánya Gérüonész mindhárom fejét betörte.

A győzedelmes csata emlékére a hős kettészelt egy magasba nyúló hegyet Európa és Afrika határán. A szikla egyik fele a mai Gibraltárnál, a másik Ceutánál emelkedik.

Az óriások kürtje Franciaország

Élt egyszer hajdanában egy szálfatermetű, bikaerős óriás azon a földön, amelyet ma a franciák laknak. Csendesesen folydogáló folyó partján, puha fűvel párnázott barlangban lakott. Ruhája fakéregből és állati bőrből készült, ám félelmetes külseje ellenére igen szelíd lélek lakozott benne. Volt egy csodakürtje, amit türelmes munkával maga faragott hófehér mamutagyarból. Amint megszólaltatta a kürtöt, ahány virág aludt a földben, mind előbújt, ahány állat rejtezett az erdőben, mind odatelepedett köré. A szegény óriás mégis nagyon egyedül érezte magát, hiszen sem a virágokkal, sem az állatokkal nem tudott beszélgetni.

Egy napon, amikor megszállta a búskomorság, olyan hatalmasat fújt a kürtjébe, hogy még a messzi hegyekben is visszhangzott. Szálltak, szálltak a bánat hangjai a vidék fölött, s egyszerre csak élénk nyüzsgés támadt az óriás körül: megjelentek az emberek. Kimondhatatlan volt a szelíd lelkű kürtös öröme, volt már kivel társalognia, nem kellett többé egymagában rónai az erdőket, mezőket.

Boldogsága azonban nem tartott sokáig. Az emberek hamarosan elkezdtek vitázni, veszekedni, marakodni egymással, dühös kiáltásaik hallatán még az állatok is visszahúzódtak az erdők mélyébe. A jólelkű óriás szíve majd meghasadt az emberek gonoszsága láttán, s szeméből patakzottak a könnyek. Olyan keservesen sírt, hogy könnyeiből hömpölygő folyók keletkeztek. Bal szeméből az Ancre eredt, jobb szeméből a Hallue.

Lakatos István Óraverzum

(Részlet)

– Szervusz, kérlek, bárki is légy! – kiáltotta a lámpás imbolygó fényének. – És hagyj magamra.

– Szaffi vagyok.

– Á, nővérkém! Milyen volt az út? – kérdezte Pongrác, és csuklott egyet. Bizonytalan mozdulatokkal integetett.

– Fárasztó. Rossz híreket hozok – mondta Szaffi. A királyhoz ért. A lámpás fényében arca még a megszokottnál is nyüzottabbnak tűnt. Homlokán veríték gyöngyözött, szeme vörös volt és karikás. – Pongrác, te részeg vagy.

– Természetesen – felelte a király hunyorogva. Szabad kezét a fény útjába emelte, hogy valamelyest eltakarja, és nagyot húzott az üvegből.

– Mi más hoznál, mint rossz híreket?

– Mit iszol? – érdeklődött Szaffi.

– Pálinkát. – Pongrác nyújtotta az üveget.

– Kérsz?

– Miért is ne? – kérdezte Szaffi. Az üvegért nyúlt és belekortyolt. Jó erős házipálinka volt, az a fajta, ami kellemes melegséget gyűjt az ember beldőjében.

Pongrác okítóan felemelte a mutatójúját.

– Barack.

– Mióta iszol itt magadban?

– Nem tudom. Jó ideje.

– És mit csinálsz idefönt? – tudakolta Szaffi.

Öccse az üveg után nyúlt, de félresöpörte a kezét. – Ez most nálam marad – mondta, és nyomatékostásként ivott is belőle. Tényleg jóféle pálinka volt.

– Ne tedd ezt velem! – dohogott a király. A szeméit forgatta. – Hogy mit csinálok? Hát semmit se csinálok. És ez a jó. Itt végre nyugodtan csinálhatok semmit sem. – Belekapaszkodott Szaffi vállába, és próbált egyenesen megállni. Cefreszaga volt. – Mondd azokat a rossz híreket.

– Ha nem javítják meg gyorsan a bolygóművet, a Seon le fog zuhanni.

A király grimaszolt egyet, mintha nem fogta volna fel azonnal a mondat értelmét, majd erőltetetten felnevetett.

– Hogy mik vannak! – kiáltotta bele Szaffi arcába. A kisasszony elhúzódott kissé, facsarta az orrát öccse lehelete.

– Lám, valahogy csak bekerülök Seon történelmébe. Seon legócskább királya, mondják majd. De nem lesz bolygó, ahol mondanák! – kapott a fejéhez, és felnyerített. – Add ide az üveget!

– Nem adom – mondta keményen Szaffi.

– Inkább gyere velem, lefektetlek. Majd holnap megbeszéljük, persze, csak ha fel tudsz kelni.

– Nono! – emelte fel ismét az ujját Pongrác.

– Én vagyok a király, még ha a legócskább is! Azt parancsolom... parancsolom, hogy add ide az üveget!

– Nem – ismételte meg Szaffi. Pongrác elengedte a vállát, és az ágyúnak dőlt.

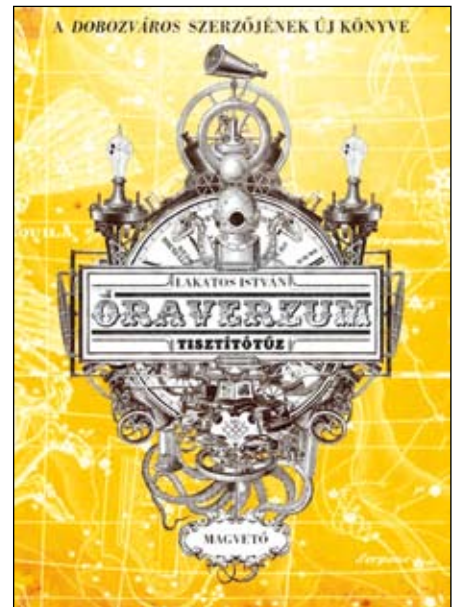
– Pálinka van benne! Házipálinka!

– Tudom.

– Nem engedelmeskedik nekem senki sem – állapította meg keserűen Seon királya.

– Mert részeg vagy.

– Mert vacak király vagyok. Mert nem vagyok jó semmire sem. És tudod, mi van? Hogy ezt mindenki tudja. Hogy rajtam röhögnek. Tudom, hogy röhögnek. Rossz király vagyok, de nekem is van fülem. Hogy majd jól eltartjuk őket. És a büdös parasztok is mindent kitalálnak, hogy ne kelljen adót fizetniük. És idejönnek panaszkodni, hogy nincs egy vasuk se, és segítsék rajtuk. Segítsék, hahaha. Hát miből? Nincs egy rohadt fityingünk sem! – Pongrác annyira felhergeltette magát, hogy már kivörösödve üvöltött.

Szaffi megfogta öccse kezét.

– Nyugodj le, kérlek. Itt van ez a sok nép az Óraverzumból, tőlük lesz majd pénzünk, és jó lesz, hidd el.

– Kicsodák? Ezek is csak azért jöttek, hogy kiröhögjenek! Még ahhoz is szegények vagyunk, hogy elfoglaljanak minket. Nézd meg, itt táboroznak és mulatoznak, rajtam röhögnek! – Pongrác ellökte magát az ágyútól, és a várfal részéhez tántorgott.

– Nézd! – mutatott lefelé.

Szaffi ösztönösen hátrább lépett, hogy távolabb kerüljön a várfaltól. Idefelé jövet, a motorokocsiból is látszottak a jövevények fényei, de nem hitte volna, hogy már ilyen sokan vannak. Míg távol volt, a lenti tábor nagysága legalább megháromszorozódott. Végig a síkságon, egészen a kolosszusokig kisebb-nagyobb hajók, körülöttük sátrak és egyéb alkalmatosságok sorakoztak. A kései óra ellenére is nagy volt odalent a nyüzsgés, mintha nótázás foszlányait fújta volna erre a szél – sok helyütt tényleg mulatozhattak. Mindezt Szaffi különösen illetlennek találta, amikor a dévaj lármázás pillanatnyi szüneteiben meghallotta a Zug bánatos szörnyeinek bögését.

Fáklyák és gázlámpások égtek a hevenyészett utak mentén, hozzájuk képest a világítótorony fénye haloványnak tűnt. A sokadalom egy túlméretezett búcsúra emlékeztetett. Mi lesz majd, ha megérkeznek a légfellérek?

Kevés kortárs magyar íróra illik annyira a világepítő cím, mint Lakatos Istvánra. Különleges sci-fi regényei (Dobozváros, Óraverzum) nagyon fontosak, hiszen csak néhány ezekhez hasonló jelent meg az utóbbi időben vidékünkön. A Dobozvárosról már volt szó az Iránytűben. Az Óraverzum sorozat első része, a Tisztítóház nyers és brutális, keresetlen és nagy ívű, de szórakoztató történet. A címe és a szerzői szándék ellenére még nem készült el a folytatása, ami ugyan nagy kár, de nagy lehetőség is. A romantika korában kedvelték a töredékeket, a nem befejezett műveket (meg a romokat is), de

A világepítő

a ma kultúrafogyasztója sokkal inkább szereti befejezettnek tudni a történetét. Elég, ha a Trónok harca filmsorozatra gondolunk, amelynek számtalan rajongói befejezése született, rengetegen gondolkodtak el rajta, gyártottak teóriákat. És ez csak egy példa a sok közül. Ilyen lehetőségünk adódik elmélázni az Óraverzum olvasása után is, amely több kérdést hagy nyitva, mint amennyit megválaszol. A könyv borítója csavarjaival, gőzhajtású és elektromos

készülékeivel már egy steampunk (sztímpánk, magyarul gőzpunk) világot feltételez, amely aztán a könyv lapjain valóban életre kel. A 19. század technikai vívmányai és építészete határozzák meg ezeket a műveket: léghajók, űrhajók, mechanikus naprendszer, gőzhajtású robotok. Erre még Verne Gyula is elismerően csettintene! A monumentális és vészjósló regény történeteinek középpontjában aztán Mirkó királyfit találjuk. Egy olyan királyfit, aki nem igazán felel meg a királyfiség iránt támasztott elvárásainknak...

Herédi Károly

A 4. század különös világa Pécsen

Pécs számos érdekes látnivalóval kényezteti látogatóit, ám a belváros közelében, a székesegyház mellett egy igazi világszenzáció is megbújik. A bejárata nem is sejteti, micsoda kincseket rejtett évszázadokon át a föld.

A város egyik különlegessége a római kori elődje, Sopianae késő római ókeresztény, 4. századi sírépítményei. A leletek megmutatják, hogy milyen volt a Római Birodalom korakeresztény temetkezési építészete és művészete. Ilyen nagyszámú és változatos arculatú ókeresztény emlék az európai provinciákban máshol nem került elő: egyedülálló nyolcszögű sírkamra, gyönyörű freskók és sok tárgyi emlék is.

A római kori település, Sopianae története a 2. századig nyúlik vissza. A hely már akkor igen kedvező volt a letelepedéshez, mind fekvésének, mind éghajlatának köszönhetően. Sopianae a 4. században élte virágkorát, miután Valeria tartomány polgári közigazgatási központja lett.

Gyermekekkel készül Guinness-rekord kísérletre Polgár Judit

Földrészeket összekötő Guinness-rekord-kísérletre készül Polgár Judit nemzetközi sakknagyemester. A kétszeres sakkolimpiai bajnok sportoló legalább 20 ezer fiatal részvételével a világ legnagyobb online sakkversenyét hirdette meg a chesskid.com internetes oldalon. A szervezők sajtóközleménye szerint a szeptember 1-jén indult rekord-kísérlet már eddig is rengeteg érdeklődőt vonzott, azóta már négyezer gyerek játszott az online sakkasztáblánál. A vállalkozó kedvű gyermekeknek október 5-ig van lehetőségük jelentkezni és játszani.

„Fiatalokkal szeretnénk sakk történelmet írni. A rekordkísérlet ismét bizonyíthatja, hogy a sakk miként képes összekötni az embereket, hiszen világ minden tájáról bárki elindulhat a versenyen, amely a közösség erőfeszítésének köszönhetően kerülhet be a Guinness-rekordok könyvébe” – fogalmazott Polgár Judit, aki 25 éven keresztül vezette a női világranglistát.

Az október 19-i döntő győztesei lehetőséget kapnak arra, hogy a versenyzéstől 2014-ben visszavonult Polgár Judittal mérkőzzenek meg. (MTI)

Magyar sikerek az Év madárfotósa versenyen

A Bird Photographer of the Year (BPOTY) nemzetközi fotópályázon az idén **Koncz-Bisztricz Tamás** nyerte el az Év ifjú madárfotósa címet, **Tökölyi Csaba** fotója pedig a Részletek kategória harmadik helyezését érte el.

Koncz-Bisztricz Tamás fotója Pálmonostora (Magyarország) közelében készült egy náddal körülvett kis tó fölött, drónnal. A szikes tavon tőkés récék úszkálnak, közben fölkavarják az iszapot a sekély vízben. A képen látható jellegzetes színek a vízbe kerülő szerves anyagok, például a nád bomlásakor keletkeznek, majd összekeverednek a tóban található sóval és más szerves vegyületekkel.

Az Attention to Detail (Részletek) kategória bronzérmese a kócsagot ábrázoló Köntös című kép. Tökölyi Csaba fotója a Pusztaszeri Tájvédelmi Körzetben készült. „Egy éjszakai lesfotózáson vettem részt, amikor hajnalban, épp napfelkelte idején csodálatos színekbe öltözött a tó felszíne és megjelent a madár. Nem váltottam nagy látószögű objektívre, így a lelógó násztollak finom textúrája még különlegesebbé tette a szokatlan nézőpontból bemutatott kócsagot” – mesélte a részleteket a fotográfus.

Az Év madárfotója a Tánc a jégen című felvétel. Caron Steel brit fotós a görög Kerkini-tónál készült pelikános képével nyerte el az elismerést. 2019-ben ez lett az Év legjobb madárfotója.

Az Al-Duna megzabolázása

Az írásunkban szereplő neveket meg helyszíneket ma már nehéz megtalálni a térképen, hiszen vastag vízréteg borítja őket. Akkor nyelte el őket a Duna, amikor a Vaskapu I. Vízerőmű megépült, és a duzzasztás hatására a vízszint a gátnál több mint harminc méterrel megemelkedett. Ez 1972-ben történt, nagyszüleitek még talán emlékeznek rá. De arra a jelentős eseményre, aminek évfordulója szeptember 27-én van, már senki sem emlékezhet, hiszen 1896-ban történt. A milleniumi ünnepségsorozat keretében ekkor adták át rendeltetésének a Vaskapuban az Al-Duna-csatornát.

Elsőként az osztrák–magyar uralkodóról elnevezett Ferenc József luxusgőzös – fedélzetén a névadó uralkodóval, a szerb és a román királlyal meg udvartartásukkal – haladt át a csatornán. Az esemény kapcsán annak idején kirobbant némi politikai gyomroszás, de most nem azzal foglalkozunk. Ennél sokkal fontosabb tudni, hogy a csatorna megépítése – a mellékelt képeken egy hatéves időszak építkezése szakaszolva követhető nyomon – az emberiség addigi történetének a legnagyobb vízügyi beavatkozása volt.

Korábban ez a folyószakasz az évnek csak rövid szakaszában, kedvező vízszint esetén volt hajózható, átlagosan 150 napon át. Ott ugyanis a Duna kétszer annyi vizet szállít, mint Újvidéknél, a meder iszonyatosan lejt, ezért a víz irtalmatlanul száguld. A hajózásban érdekelt európai országok elhatározták, hogy aki hajózhatóvá teszi a folyó kérdéses szakaszát, az hajózási illetéket fizetethet, és a munkálatok lebonyolításával Magyarországot bízták meg. Ez a vállalkozás az Al-Duna szabályozásaként került be a történelembe.

Különböző helyeken összesen 11 kilométernyi 60–80 méter széles, 2 méter mély hajóútat vágtak/robbantottak a sziklamederben, párhuzamműveket, keresztgátakat, vízvezetőműveket... építettek. A munkálatok tervezésében és kivitelezésében a magyar mérnöki kar színe-java vett részt. A munkálatok méretéről a mederből áltávolított, majd áthelyezett körengetegről hatalmas számoszlopok tanúskodnak, mi csak érintőlegesen foglalkozunk ezzel.

A Szentkának nevezett sziklapadmalymba 850 méter hosszú csatornát vágtak, és 7500 köbméter sziklát távolítottak el. A Cosla-Doike-csatorna 2100 méter hosszú volt, és 66 000 köbméter sziklát kellett megmozgatni. Aztán következett az Izlás, a Tachtália, a Greben... a csatorna hossza 3300 méter volt, a sziklamennyiség pedig... Aztán a Jutz következett, ahol a csatornarendszer mellé bukógátakat is építettek... 121 000 köbméter. És ezt követte a rettegett Vaskapu. Ezt a csatornát 2200 méter hosszúra, és 80 méter szélesre építették, valamint olyan mélyre, hogy a legalacsonyabb vízállás esetén is hajózható legyen. Ennek érdekében negyedmillió köbméter sziklát kellett repeszteni, és több mint félmillió köbmétert építettek be a kétoldali gátba.

Az ünnepélyes átadást követően a munkálatok további két évig tartottak, de a hajózás ezek befejeztével sem vált kéjútazássá. A Vaskapu-csatornán keresztül a víz 18 kilométeres óránkénti sebességgel hömpölygött. Ez több mint négyszerese a Duna sodrának Újvidéknél, míg a Tisza kisvizek

A Vaskapu-csatorna építése szakaszolva

idején – ezekben a napokban – óránként egy kilométert tesz meg. A Duna tehát egy óra alatt tett meg annyit, mint a Tisza manapság naponta.

De nem csak a Vaskapu-csatornában voltak ilyenek a vízviszonyok. Bár a munkálatok lehetővé tették a hajózást, a zuhatagokon való átkelés különös szakértelmet igényelt. Ezért voltak ott a révkalauzok.

Amikor az al-dunai révkalauz a hajó fedélzetére lépett, a kormányos átadta neki a kormányt, a kapitány pedig félreállt. Ezen a folyószakaszon a révkalauz volt az úr. Azokon a folyószakaszokon, amelyektől más kapitányok csúnyákat álmodtak, az al-dunai révkalauzok naponta hajóztak. Bár vakmerőségükről és acélidegzetükről legendák keringnek, a hivatás ma még élő utolsó mohikánjai töredelmesen beismerik, ők is mindig reszketeg lábbal léptek a fedélzetre. Csak éppen vigyáztak, nehogy mások észrevegyék. A révkalauzok között viszont az a monda járta, hogy a Duna kérdéses szakasza (összességében 120 kilométerről van szó) „két magyar gróf” munkájának köszönhetően vált hajózhatóvá. A Széchenyi-táblára még emlékeznek, és pontosan tudják, hol alussza örök álmát a Duna hajjai alatt. A Baross Gábor – a Vasminiszter – emlékéét őrző tábla pedig most is ott áll, ahova annak idején állították.

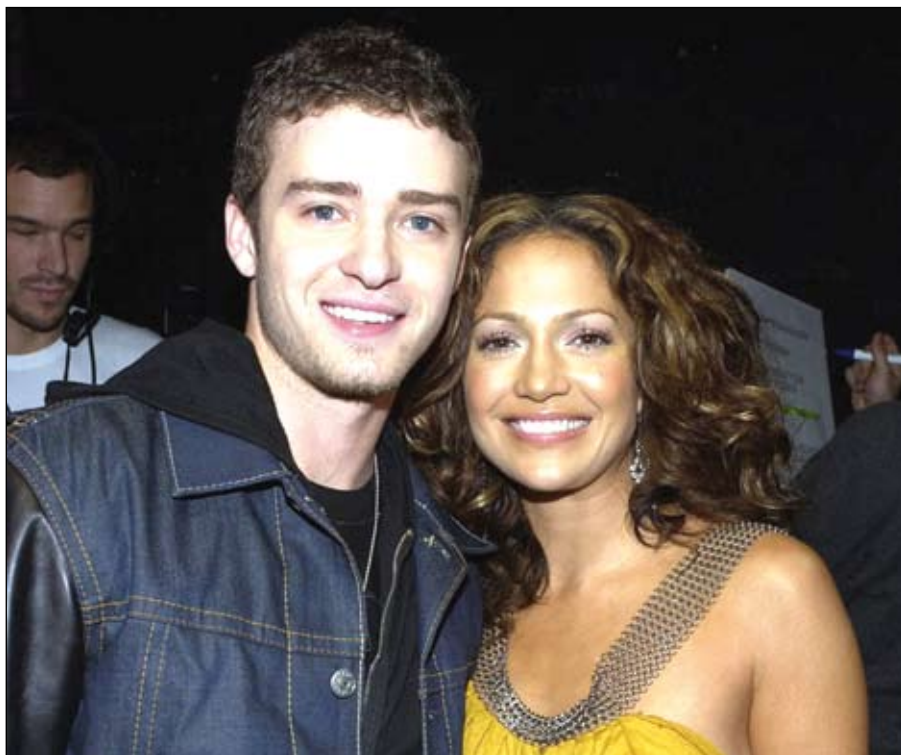
A Ferenc József luxusgőzös behajózik a Vaskapu-csatornába

Táncoslábú színész-énekesek

A sztárvilágban szép számban akadnak hírességek, akik több területen is kifejtik tevékenységüket, hol színészként látjuk őket, előfordul, hogy rendeznek is, hol lemezt készítenek, dalokat írnak, sőt táncolnak is. Keanu Reevesről köztudott, hogy rockzenekarban játszott, verseket ír és ezoterikus könyveket jelentet meg. Johnny Depp is sűrűn veszi kézbe a gitárját, és, habár rendszeresen láthatjuk új filmekben, egyesek szerint a zenélés most jobban érdekli, mint a színészet. Említhetjük Ashely Tisdale-t is, aki a Zack és Cody élete Disney-sorozat által vált világhírűvé, viszont számos filmben játszott, közben pedig a zenei pályájára is összpontosít, harmadik lemeze, a Symptoms épp idén jelent meg. Egyes sztárok tudatosan ingáznak a színészi és zenei pálya közt, ilyen például Jennifer Lopez és Justin Timberlake, akiket nem utolsósorban a tánc tudásuk is népszerűvé tett, sőt együtt is felléptek.

Nagy siker az új filmje

Nemrég jelent meg a Jennifer Lopez főszereplésével készült, A Wall Street pillangói című film, amely a család, a kapzsiság és pénzrehajzás témáját járja körbe. A film nagy nézettséget produkált, Jennifer játékát pedig a kritikusok is dicsérik. Jennifer Lopez, becenevén J.Lo, Puerto Ricó-i származású, de már New Yorkban született énekesnő, színésznő, táncos, divattervező és producer. Gyerekkora óta énekesnő és táncos szeretett volna lenni, ezért 19 évesen beiratkozott egy tánciskolába. Akkoriban manhattani klubokban lépett fel, így kereste a kenyerét. Lopez azonban ezzel nem elégedett meg: szereplőválogatásokra kezdett járni, és egyre inkább felfigyeltek rá. Láthattuk MC Hammer U can't touch this című, 1987-es videoklipjében, az áttörést viszont Janet Jackson 1993-as That's

Új filmet készít

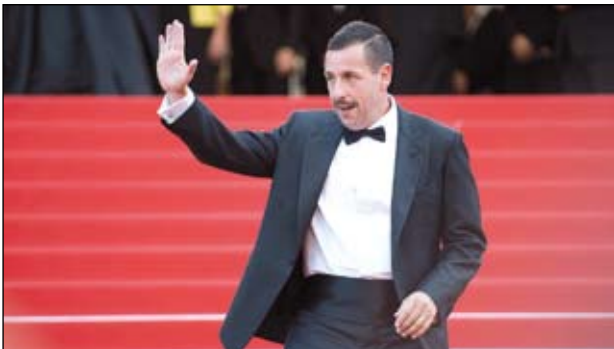
the Way Love Goes videoklipje hozta meg a számára, hiszen ezt követően világ körüli turnén is táncolhatott a sztár mellett. Azután egyre több filmben és sorozatban jelent meg. 1997-ben a Selena film címszerepét bízták rá, amelyben a tragikus sorsú Selena Quintanilla-Pérez énekesnőt formázhatta meg. Jennifer zenei karrierje is ekkortájt indult meg, az első lemezét On the 6 címmel 1999-ben adta ki. Ezt követően hol lemezeket jelentetett meg, hol filmekben játszott. Habár a legutóbbi nagylemeze A.K.A. címmel 2014-ben jelent meg, nem állt le a zenei pályájával: tavaly az El Anillo című dalához készített látványos videoklipet, amelyet, akárcsak a Ni Tú Ni Yo és az Amor, Amor, Amor címűeket, a második spanyol nyelvű albumára tervezett. Az első Como ama una mujer címmel 2007-ben jelent meg. Sok hírességhez hasonlóan ő is adta hangját animációs karakternek, a Jégkorszakban az ő hangján szólal meg Shira, a nőtény kardfogú tigris.

Hamarosan a Palmer című filmben láthatjuk Justin Timberlake-et. A bemutatója vélhetően jövőre lesz. Története egy középiskola egykori futballsztáráról, Eddie Palmerről szól, aki börtönbüntetésének letöltése után hazatér szülővárosába. Miközben szembenéz saját múltjával, Eddie egy fiú védelmezőjévé válik, akit elhagyott az édesanyja. Justin Timberlake-et legutóbb Woody Allen 2017-es Wonder Wheel: Az óriáskerékben láthatták a mozilátogatók. Azelőtt a Trollok Ágasának adta hangját és teszi ezt újra a szintén jövőre megjelenő Trollok: A világtornéban. Justin Timberlake amerikai énekes, dalszövegíró, zeneszerző, lemezproducer és színész. Először a zene érdekelte, countryt énekelt tehetségkutatókban, majd pedig – akárcsak Britney Spears és Christina Aguilera – csatlakozott a Disney Mickey Mouse Klubja showműsorához. Ezután tagja lett az 'N Sync fiúcsapatnak, amely világhírnévre tett szert. A kétezres években Justin Timberlake a szólópálya mellett döntött, első lemeze Justified címmel 2002-ben jelent meg. Ekkortájt kezdte érdekelni a színészet is, 2005-től rendszeresen láthatjuk filmekben. Azóta sokkal inkább a filmvilág felé fordult, habár 2006-ban is kiadott lemezt, 2013-ban egy dupla albumot, a Trollokhoz is írt zenét, a legutóbbi, Man of the Woods című lemeze pedig tavaly jelent meg. Justin Timberlake egyébként nemcsak a Trollok Ágasának, hanem a Maci Laci kalandjairól készült filmben Bubunak is kölcsönözte a hangját.

Összeállította: Lukács Melinda

A kritikusok is dicsérik

Adam Sandler minden bizonnyal a filmvilág egyik legmegosztóbb alakja. A filmszakma, a kritikusok, sorra lehúzzák a filmjeit, mindeddig több mint harmincszor jelölték Arany Málna-díjra, több eseten meg is kapta a díjat, másfelől viszont óriási a rajongótábora, sok híres színészkolléga barátként tekint rá, és szívesen játszanak a filmjeiben. Adam Sandler tavaly, a Hotel a Transylvania harmadik részében ismét Drakula grófnak kölcsönözhetette a hangját, idén viszont két filmben is láthatjuk. Egyik a Murder Mystery, magyarul Gyagyás gyilkosság, amely júniusban jelent meg a Netflixen, és máris nagy nézettséget produkált. Ebben Adam Sandler partnere Jennifer Aniston. A másik az Uncut Gems, amelyben Adam több kritikus szerint is a filmes karrierje legjobb alakítását hozza. A filmet minden bizonnyal decemberben kezdik el vetíteni a mozikban, előtte viszont fesztiválokon mutatják be. Nemrég a Torontói Nemzetközi Filmfesztiválon is megtekinthette a közönség, ahol találkozhattak is a stáb egy részével, a panelbeszélgetés során pedig az egyik rajongó bekiabálta, hogy „Oscart Sandlernek!”. Szavait kitörő taps fogadta, egyes kritikusok pedig csatlakoztak ahhoz, hogy ezúttal Adam valóban megérdemelné a jelölést.

Visszatért Magdi anyus

A Barátok közt sorozat 1998. október 26-a óta nézhető az RTL klubon, sokak kedvencévé vált, és szinte családi programmá lett a szereplők kalandjainak kísérése. A sorozat egyik kiemelt szereplője volt Fodor Zsóka, aki 2009-ben, azaz immár 10 éve távozott a Barátok köztből. Karaktere, Magdi néni halála azóta is közkedvelt mém az interneten. A színésznő az elmúlt évtizedben néhányszor már visszatért a sorozatba, hol szellemként, hol pedig más különös módon, de mindig csak nagyon rövid időre. A széria nézői az elmúlt napokban újra találkozhattak vele a Mátyás király téren. A rajongók nagy meglepetésére Magdi anyus ezúttal Vili bácsi lelkiismereteként jelent meg. A történet szerint rámutatott arra, hogy az öreg Kertésznek be kéne fogadnia a Gyerekfalu leégése miatt fedél nélkül maradó gyerekek közül néhányat. Magdi anyus persze ezúttal is kis ideig része a sorozatnak, de ki tudja, mikor és hogyan bukkan fel ismét. A Barátok közt szeptember óta minden hétköznap 17:10-kor és 22:25-kor látható az RTL Klubon.

Visszavonul-e Nicki Minaj?

Onika Tanya Maraj, fellépőnevén és alteregójaként Nicki Minaj trinidadi rapper, minden bizonnyal a zenevilág legtarkább figurája. Kirívó külsejével és rapdalaival népes rajongótáborra tett szert, amely mindig tűkön ülve várja, hogy a kedvence milyen újdonsággal rukkol ki, vagy épp kivel működik együtt, Nicki Minajt ugyanis előszeretettel keresik meg más sztárok a közreműködés reményében. Minaj azonban nemrég bejelentette, hogy visszavonul, mert családi életet szeretne élni. Míg a rajongók abban reménykednek, hogy a visszavonulása nem tart túl sokáig, addig egyesek szerint a sztár ezt nem is gondolta komolyan és minden bizonnyal hamarosan ismét előhozakodik zenei újdonságokkal. Nicki Minaj első albuma, a Pink Friday 2010-ben jelent meg, ennek folytatásaként 2012-ben a Pink Friday: Roman Reloaded látott napvilágot, 2014-ben a The Pinkprintet adta ki, legutóbb pedig, tavaly a Queen című lemezzel jelentkezett.

A 21. század legjobbjai közt

A 21. század legjobb filmjei közé sorolta Nemes-Jeles László Saul fia című Oscar-díjas filmjét a The Guardian brit napilap. A százas listát Paul Thomas Anderson Vérző olaj című, 2007-ben bemutatott filmje vezeti. Az első tizenben szerepel még sorrendben Steve McQueen 12 év rabszolgaság, Richard Linklater Sráckor, Jonathan Glazer A feszín alatt, Vong Kar-vaj Szerelemre hangolva, Michael Haneke Rejtély, Charlie Kaufman Kis-nagy világ, Barry Jenkins Holdfény és Lucrecia Martel Zama című filmje, valamint a tizedik helyen egy marionett akció-musical 2004-ből, az Amerika kommandó: Világrendőrség. A Saul fia a 12. lett a The Guardian által felállított sorrendben. Nemes-Jeles László debütáló játékfilmje 2016-ban kapta meg a legjobb idegen nyelvű film Oscarját Hollywoodban. A Röhrig Géza főszereplésével készült alkotást a kritikusok is a legfontosabb holokausztfilmek közé sorolták, több tucatnyi díjat, köztük a Golden Globe-ot is elnyerte. A Saul fiát a 11. helyen David Lynch Mulholland Drive című thrillere előzi meg.

Jelige: Szerelem első látásra

Kedves Bizi! Nagyon kérlek, segíts!

Szerelmes vagyok egy fiúba, aki viszonzszeret, és már jártunk is 5 hónapot.

Nem olyan régen költöztek az utcánkba, és első látásra megszerettük egymást. Az anyja nagyon beképzelt, az apja meghalt. Az édesanyja nem nagyon hisz a szerelemben, és nem is tudja, hogy mi történt közöttünk. Az én szüleimnek nem merem elmondani, mert csak 6. osztályos vagyok, és biztos azt mondanák, hogy túl fiatal vagyok hozzá, mert a fiú 7.-es. Nagyon sokat voltunk együtt. Volt, hogy kihagytam érte a táncot, annyira szeretem. De egyszer a szülinapján hívott, hogy 4-kor találkozzunk egy sarkon. Én elmentem hozzá 3-kor, hogy meglepjem, mert tudtam, hogy egyedül van otthon. Amikor odaértem, tárva-nyitva volt a kapujuk, és az udvarukban smárolt egy lánnyal. Hozzáteszem, hogy már annyira komoly volt a kapcsolatunk, hogy már csókolóztunk. Na, mindegy. És ott szakítottam vele. Sokszor írta, hogy nagyon szeret azóta, de én nem tudok mit tenni. Szerencse, hogy nem egy suliba járunk. Kérlek, segíts, mit tegyek, mert nagyon szeretem. Előre is köszi.

Válasz:

Úgy látom, hogy a te estedben két lehetőség áll fenn. Az egyik az, átgondold még egyszer a dolgokat. Miért? Mert jót tette, ha még egyszer számba vennéd a történeteket és felidézned, mit éreztél akkor, amikor megláttad azzal a lánnyal az udvarukban. Fájdalom, csalódottság, sértettség, kétségbeesés, düh stb. az, amit ilyen esetekben érez az ember. És azon is el kell gondolkodnod, hogy milyen személy az, aki egy órával a találka előtt megcsalja „szerelmét” egy másik lánnyal. És az is intő jel, amit írtál, hogy „...nagyon szeret azóta...”. Hát előtte mit éreztél iránta???? Az addigi kapcsolatokat, akkor egy nagy hazugság volt? Biztos vagyok benne, hogy a fiú tanult az esetből, de nem vagyok biztos abban, hogy neked éppen rá lenne szükséged, és arra, hogy állandó kételyek között éljél. Tehát dönthetsz úgy, hogy pontot teszel erre a történetre, és igyekszel távol tartani magadtól ezt a fiút, mert nem érdemel meg téged. Arról se feledkezz meg, hogy hatodikos vagy, eléggé fiatal, akinek ebben az életkorban nem az az életfeladata, hogy párkapcsolatban éljen. Ismerkedni kell, barátkozni kell fiúkkal, lányokkal, bandázni, szórakozni, és játszani is időnként, kipróbálni magadat különböző tevékenységekben, megoldani az iskolai feladatokat, gyarapítani az ismereteidet, és barátkozni, barátkozni, barátkozni!

A másik oldalon meg, ha úgy döntesz, hogy adsz neki még egy esélyt, félreteresz a rossz érzéseket és a rossz tapasztalatot, eltemeted mélyen a kételyeidet és a bizonytalanságot, és bizalmat szavazol neki, újrakezdhetitek a kapcsolatokat. De ne lepődj meg, ha nem úgy sikerül majd az egész, ahogyan azt te szeretnéd. Mindenesetre, ne tegyél fel mindent erre az egy lapra. Ápold tovább a barátságokat másokkal is, elsősorban az osztálytársaidal, lányokkal, fiúkkal egyaránt, mert ez a legfontosabb az életben, a baráti háló, amely az élet produkálta nehézségek, zuhanások alkalmával (pl. csalódáskor) megvédhet, enyhítheti az ilyenkor keletkező sérüléseket. A fiúk, szimpátiák, szerelmek jönnek, mennek, de a barátok sokkal tartósabban mellettünk maradnak.

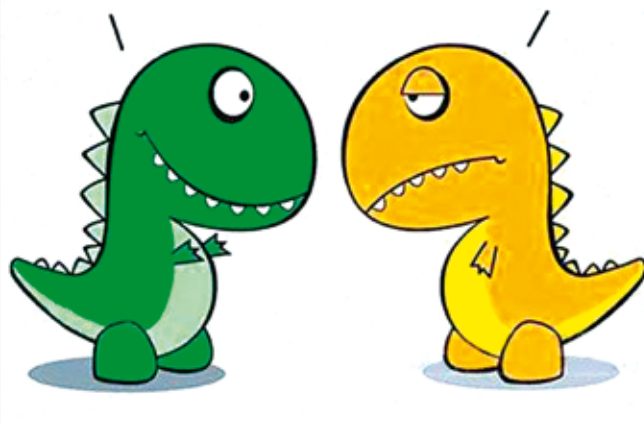
Jelige: Sakk-Matt

Kedves Bizi!

Hetedikes lány vagyok, az anyukám szerint örökmozgó és lobbanékony. Ebben anyukámnak valószínűleg igaza van, mert biztos, hogy rólam nem mintázhatják meg a nyugalom szobrát. Ez, hogy ennyire lobbanékony és nyugtalan vagyok, ez okozza a gondjaimat is az osztálytársaimmal. A legtöbb gondom a fiúkkal van, mert ők aztán megtesznek mindent, hogy fölidegesítsenek! Ilyenkor legszívesebben nekikmennék ordítva, toporzékolva és karmolva. De ezt már megtanultam a saját káromon, hogy nem

Ennyire nagyon szeretlek téged!

Az nem túl sok

szabad, mert korábban, amikor ezt megtettem, osztályfőnöki megrovót kaptam. Azt mondták a szüleim, hogy próbáljam elengedni a fülem mellett, amit mondanak, de nagyon nehéz, és csak ritkán sikerül. Azt vettem észre, hogy ilyenkor alig tudom visszatartani a sírást. Előttük nem akarok sírni, mert volt, hogy kinevettek, ezért megvárom, hogy hazaérjek, és akkor engedem ki a könnyeimet. Néha már útközben a fojtogatnak a könnyek, és ilyenkor az utcán is könnyezek. Azt is tanácsolták, hogy próbáljak meg kedves lenni velük, és meg is próbáltam, de nem segített! Az egészben az a vigasztaló, hogy azért van két fiú, aki nem szokott piszkálni, akik megértenek, és békén hagynak. Kérlek, mondd meg, mit tehetek a piszkálódókkal kapcsolatban? Mit tegyek, hogy leszálljanak rólam? Segíts!

Válasz:

Az igaz, hogy nehéz helyzetben lévő tini vagy, akinek a serdülőkori változások még jobban megnehezítették a temperamentuma miatti helyzetét. Támogatom a szüleid által tanácsoltakat, mert magam is azt tartom jó taktikának, ha észre sem veszed a piszkálódókat, ha úgy teszel, mintha nem zavarna a dolog. Engedd el a füled mellett a rád zúduló szóáradatot, engedd, hogy lepereregjenek rólad. A humor, a vicc különben a legjobb védőpajzs. Jó lenne, ha el tudnád ütni a dolgot egy kis vidámsággal, humorral, nevetéssel. Ezt azért mondom, mert ismert tény, hogy az egész addig érdekes a piszkálódóknak, amíg azt látják, hogy bosszankodsz, idegeskedsz, amikor felcukkolnak. Akkor élvezik, ha elérték a céljukat. A te idegeskedésed, haragod, hisztid, sírásod, jutalomként hat rájuk, jutalom a viselkedésükért, és akkor még jobban rákapnak a piszkálódásra. Ez az, amit te már a saját bőrödnön megtapasztaltál. Bármennyire is csipkelődnek, piszkálódnak, ne vesztésd el a humorodat, csipkedjél vissza, csinálj belőle poént, ne vessél önmagadon. Próbáld meg magad mellé állítani azt a két fiút, akik megértenek, így te is erősebbnek érzed majd magadat. Bármennyire is nehéz, ne mutasd ki, hogy fáj a dolog.

Viselkedj közönyösebben irántuk, és ha látják, hogy a piszkálódásnak nincs meg a várt hatása, előbb-utóbb leszállnak rólad. Időközben szedjél össze ötleteket, poénokat, amivel vissza tudsz majd vágni. Kezdetnek jó, ha az eddigi sértésekre, piszkálódásokra keresel új, kreatív válaszokat. Készíthetsz magadnak saját poéngyűjteményt is, így ha szükség lesz rá, előbb eszedbe jut a megfelelő humoros, vicces, de nem sértő poén. Mi pedig szorítunk, hogy sikerüljön. Légy kitartó! Ne hátrálj meg, ha nehézségekbe ütköznél!

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

Hogyan szerezz új barátokat?

Ha új emberekkel szeretnél megismerkedni, mindenképp érdemes elsajátítanod a barátkozás tudományát. Az új emberek megismerése megváltoztathatja az életedet, ezért ügyelj arra, hogy a megfelelő barátokat válaszd! A következő tippek segítséget nyújtanak ahhoz, hogy hogyan szerezz új barátokat.

Számolj le a félelmeiddel! A legelső lépés a barátkozásnál az, hogy szabadulj meg a félelmeidtől! Ha zavarba jössz vagy megijedsz az ismerkedés gondolatától, azzal csak saját magadat hátráltatod. Az emberek érzékelik mások kisugárzását: ha egy kapcsolatot ilyen szorongással kezdesz, akkor csak a megközelíthetlenséget vagy az ismerkedéstől való elzárkózást fogod sugározni mások felé. Légy magabiztos!

Kezdj el beszélgetni! Egy csevej egyaránt lehet zavarba ejtő dolog, de egy lehetőség is: hiszen a segítségével bárkivel kapcsolatba kerülhetsz, függetlenül attól, hogy hol is vagy éppen – egy kávézóban, az iskolában vagy egy liftben. A csevegés igazán egyszerű dolog: ennek során észleled a környezet hatásait, aztán reagálsz rájuk: pl. „Ó, tetszik a cipőd!” Sose tudhatod,

hogyan egy kis beszélgetés kivel hoz össze téged.

Csatlakozz egy klubhoz vagy egy szervezethez! Ez a legkönnyebb és legkényelmesebb módja annak, hogy új barátokat szerezz. Például, az iskolában egy diákszervezetbe történő belépéssel mozdíthatod előre az ismerkedést.

Megérdemled! Ha tudatában vagy annak, hogy különleges és szeretni való ember vagy, azzal az önbizalmadat, és így a bátorságodat is növelheted – és könnyebben szerezhetsz barátokat is. Talán olyan a baráti társaságod, amelyben nem értékelnek és tisztelnek téged; vagy épp költözöl és bátortalannak, elkeseredettnak érzed magad az új környezetben. Mindégy, hogy mi a helyzet, fontos, hogy megérdemelsz egy olyan baráti kört, amelyben törődnek veled.

Légy nyitott! Ne felejtsd el, hogy légy nyitott az újonnan megismert emberekre! Ha előítéleteid vagy elvárásaid vannak, gátat emelsz a további ismerkedések elé. Légy nyitott a leendő barátod vagy baráti társaságod felé – viselkedj barátságosan és toleránsan!

Ismerkedj az iskolában! Az iskolában nemcsak a tanulmányaiddal, de az emberi kap-

csolataiddal is foglalkozhatsz. Ragadd meg ezt a lehetőséget, és ismerd meg az iskolatársaidat! Nem fogsz mindenkiel rögtön szoros barátságot kötni, de a köszönőviszony már lehet az alapja egy kapcsolatnak.

Légy mindig önmagad! A legfontosabb az, hogy légy önmagad. Természetünkön fogva igyekszünk lenyűgözni másokat, és emiatt hajlamosak vagyunk arra, hogy izgalmas történeteket találjunk ki azért, hogy bevágódjunk. Ha hazugságra építed a barátságot, mindig újabb és újabb barátok után kell nézned. Nem számít, hogy milyen kényelmetlenül érezted magadat korábban barátkozás közben, most válj nyitottá az új és egészséges kapcsolatok iránt!

Mi történik, ha válnak a szülők?

A tizenévesek számára ez az életszakasz a változások, a felfedezések kora, ami ideális esetben sok vidámsággal, tapasztalattal jár együtt. A válás viszont rájuk is érzékenyen hat. A tinédzser gyermekek is ugyanúgy élnek meg a válást, mint más gyermekek. Felelősnek érezhetik magukat a válás miatt. Lehet büntudatuk miatt, hogy nem tudták egybetartani a családot.

A válás miatt a tinédzserek életében is sok változás áll be. Lehet, hogy iskolát kell váltaniuk, a szabadidejüket a szülőkkel csak külön-külön kell tölteni stb. A szülőknek jó, ha van egy tervük azzal kapcsolatban, hogy milyen módon tehetnék könnyebbé ezt az időszakot a gyermekük számára. A kamaszok kevesebbet vannak szüleikkel, ráadásul könnyen észreveszik, hogy jobban be kell osztani az pénzt, kevesebb a zsebpénz, a divatos cuccok sem olyan könnyen jönnek, mint régen...

Mindezek miatt a kamaszoknak meg kell tanulni a zsebpénzüket jobban beosztani.

A kamaszoknak meg kell azt érteni, hogy kisebb zsebpénz nem egyenlő a kisebb szeretettel. Ezért jó, ha beépítünk a mindennapokba olyan beszélgetéseket, ahol ki tudja a szülő fejezni a gyermeke iránt érzett szeretetet.

A láthatások szintén nem tartoznak a legegyszerűbben szervezhető események közé. Érdemes ezt úgy szervezni, hogy a gyermek ne érezze azt, hogy ketté kell szakadni, hanem az ő ideje is figyelembe van véve.

A látogatási időpontokat érdemes úgy szervezni, hogy ez a legkisebb stresszt okozza a gyermek szempontjából. A szülők néha a gyermeküket használják arra, hogy a láthatáson vagy egyebekben keresztül megkésé- rítsék korábbi élettársuk életét. Ez a gyermek szempontjából egyáltalán nem igazságos.

Általában az egyik szülő a válás folyamán kevésbé lesz bevonva a mindennapok eseményeibe, ez azonban nem jelenti a gyermek iránti szeretet csökkenését. A kommunikációs csatornákat nyitva kell hagyni

a gyermek számára. A gyakrabban távollévő szülő számára hasznos, ha beletanul azokba a technikai újdonságokba, melyek a gyermeke számára már teljesen kézenfekvőek. Ilyenek az MSN, a Skype stb. És kitől tanulhatja ezt meg a legjobban, mint a saját gyermekétől?

Néha az egyik szülőnek nehézsége támadhat azért, hogy a gyermeke nem nyitott felé. Lehetséges, hogy egy külső személy segítségével könnyebben találjanak megoldást. Hiszen ő függetlenként képes az egész képet szemlélni, és a helyzet ismeretében segíteni.

A kamaszok alatt jó, ha rendelkezésre áll egy olyan megbízható családtag (nem a szülő), aki a szülőktől független vélemény alkotására képes, áttegítve a gyermeket a nehéz időszakon.

A kamaszok számára nagy tanulsággal fog járni, ha egy ilyen nehéz konfliktushelyzet békésen zárul. Hiszen a szülei döntése és probléma-kezelő technikája minta a gyermek számára. Ezt a mintát fogja később használni a saját életében is. Jó, ha a szülőnek ezekben az években valóban két füle és egy szája van. Sokszor a figyelmes hallgatás, a törődés már megkönnyebbülést hoz. A gyermek úgy érezheti, hogy szeretik és törődnek vele. És neki erre van szüksége.

A drónok beférkőznek az életünkbe

A drónokról sokszor a fegyverek jutnak az eszünkbe, pedig egy sokkal tágabb skálán mozgó technológiáról van szó, amely lassan, de biztosan beférkőzik a mindennapokba.

Érdeemes tisztázni először is, hogy mi is az a drón: olyan jármű, melynek fedélzetén nem tartózkodik ember, helyette vagy számítógép vezérli a gépet, vagy távolról irányítják. És máris egy olyan területre értünk, mely hosszú távon átalakíthatja az életünket. A Google saját fejlesztésű robotautója, noha személyszállításra tervezték, tulajdonképpen egy drón. Sofőr nélkül közlekedhet az éles forgalomban, és még arra is képes, hogy kikerülje a hirtelen elé lépő gyalogosokat. A cég évek óta dolgozik a technológián, a prototípus pedig már most is csak akkor szenved balesetet, ha egy másik autós ügyetlenkedik előtte. Ha minden a tervek szerint alakul, 2020 tájt saját önjáró autónk lehet. Ennél közelebb van a postások nyugdíjazásának kora. A világ legnagyobb webáruházaként ismert Amazon drónokkal szeretné kiszállítani a rendeléseket, eleinte csak az Egyesült Államokban, később mindenhol. A drónok a vásárló mobiladatai alapján pontosan az illető lába elé pottyantanák a csomagot. Sci-finek tűnhet ez az egész, de Svájcban már tesztel egy hasonló szolgáltatást az állami posta. A drónszállítás hosszú távon az egészségügyben is forradalmat hozna, hisz a minden akadályt a legoptimálisabb irányból megkerülő robotok a mentőknél gyorsabban juttatnák célba a szerveket, a vért, a szükséges eszközöket.

A kamerás hobbidrónok között egyre több az ijesztően felszerelt modell. A Parrot nevű gyártó mindössze 400 grammos Bebop modellje akár 300 méteres magasságból is készíthet HD minőségű videót. Ahogy a közösségi média és a blogolás átalakította az információfogyasztást és az újságírást az elmúlt tíz év során, úgy módosulhat az operatóri munka is, hisz olcsón, egyszerűen megközelíthető bármilyen hely. Az így készült anyagoknak teret ad az internet, az autodiakta tehetségek pedig, akár csak a sajtó és az informatika területén, a tévéképernyőkön is feltűnhetnek egy szép napon.

Miért kell ismerni az égtájakat?

A turista, a katona, a tengerész vagy a pilóta tájékozódását a nélkülözhetetlen iránytű segíti. A városi ember nem égtájak szerint tájékozódik, hanem utcanevek és az ismert képek változásai szerint. Gyakran fel sem kell pillantanunk, mégis tudjuk, hol kell leszállni a járműről, amelyen utazunk. A házak színéből, a boltokról, kapukról stb. tudjuk, merre járunk.

Mégis jó, ha ismerjük az égtájakat. Még a városban sem árt, ha tudjuk, hogy például a lakásunk milyen égtáj irányába néz, különösen az ablak, és hogy milyen irányú a szél. A térkép csak az égtájak ismeretében igazít el. A térképen a „jobb”-nak a keleti, a „bal”-nak a nyugati, a „felső”-nek az északi és az „alsó”-nak a déli irány felel meg. Az északi-északnyugati szél rendszerint hideg vagy hűvös, csapadékot hoz. A déli szél általában meleg, a keleti hideg és száraz. A déli fekvésű lakás a legnaposabb, úgyszólván egész nap odasüt a nap, a keleti reggeli napot, a nyugati délutánt kap. Az északi jóformán semmit. Azt sem árt tudni, hogy amikor a világ nyugati feléről van szó, melyik az, és hogy miért közel-kelet a Közel-Kelet, és miért távol-kelet a Távol-Kelet. (Megjegyzendő, hogy ez a két elnevezés az európai embertől származik.) Ami Európától keletre van, az a Kelet (Ázsia). És ami közelebb esik, az a Közel-, ami távolabb, az a Távol-Kelet.

Illik tudni, hogy melyek az északi népek és a déliek, jó tudni, hogy amikor a meteorológiai jelentés Skandináviáról meg a Baltikumról beszél, milyen égtájat emleget.

Pálcikával enni?

Aki már látott kínai embereket pálcikával enni, joggal gondolhatja azt, hogy az ilyen evőeszközök használata pofonegyszerű. És valóban: több mint egymilliárd ember eszik pálcikákkal mindennap, világszerre. Ám aki próbálta, az tanúsíthatja, hogy bizony nem olyan egyszerű a pálcikákat kezelni.

A pálcikák használata: Az egyik, mozdíthatatlan pálcikát jobb (vagy bal) kezünk hüvelykujja tövébe helyezük, hozzászorítjuk mutatóujjunk tövéhez, lejjebb pedig megtámasztjuk a középső ujjunkkal. Így a pálcika stabilan fog mozogni kezünk forgatásával. A másik pálcikát végigfektetjük

hajlított mutatóujjunk hossz tengelyében, és hüvelykujjunkkal hozzácsipentjük. Akkor fogjuk helyesen a pálcikákat, ha mutatóujjunk mozgatószárával össze tudjuk csattintani, és újra eltávolítani egymástól a két pálcikát anélkül, hogy azok elcsúsznának egymáson vagy kiesnének a kezünk közül. Ha ez már jól megy, nem árt egy kicsit „élesben” is gyakorolni.

Derüljünk!

Mit mond a kínai, ha egyszer megkóstolja a francia ételeket?
Pá, rizs!

Hogy hívják a kínai élelmezésügyi minisztert?
Kajamuku Csajkacseng.

Hogy hívják a kínai vegetáriánust?
Snid Ling.

Hogy hívják a kínai szakácsot?
Vai Ling.

Hogy hívják a kínai hentest?
Csakmócsing Csüing.

Szénsavas vagy -mentes?

Bár köztudott a Coca-Cola egészségkárosító hatása, mégis úgy tűnik, ez egyetlen fiatal sem zavar. A Pepsi és a Coca-Cola a legnépszerűbb italok közé tartoznak szerte a világon a tizenévesek körében.

Hogyan készülnek a szénsavas italok? Ha szénsavas üdítőről beszélünk, szénsavas vízre gondolunk különböző adalékanyagokkal. De valójában miből is készülnek? Szénsavas vízből, fruktózkukorica-szirupból, mesterséges ízfokozókból és cukorból. Érdekes, de a szénsavas vízben lévő cukor adja meg a szóda pezsgését. Ha több a cukor, kevesebb a pezsgés. Ha kevesebb a cukor, akkor pezseg, de csak egy rövid ideig. Ez történik, ha nincs cukor a szódában. Ekkor ugyanis csak a szén-dioxid szabadul fel. Ezért tart rövid ideig.

Ezek az italok közkedveltek lettek szerte a világon, kicsik és nagyok körében egyaránt. Szinte mindennap inniuk kell egy idő után, hisz függőséget okoz a bennük lévő koffein. Szinte az összes szénsavas ital káros, hisz mind tartalmaz szervezetroncsoló anyagokat. A foszforsav az egyik legnagyobb bűnös az összes közül, hisz kalciumot von el csontjainkból. Minden egyes szénsavas üdítő rohamosan csökkenti a vér oxigénszintjét! Ezek miatt károsak az egészségre.

Miért robban fel az összerázott kóla? A gyerekek imádják ezzel bosszantani a felnőtteket. Biztos veled is megtörtént már. De valójában mi is áll ennek hátterében? Ezek az italok szénsavas vízből állnak, azaz szén-dioxidot tartalmaznak. Amikor lezárják a palackokat, apró sziszegést lehet hallani. Ez azért van, mert az üres helyeket szén-dioxiddal töltik ki, hogy ne szökjön el a palackból, nyomás alá helyezik. Amikor összerázzuk az üdítőt, a szén-dioxid már nem a palack tetején van, hanem ahol helyet talál magának, apró buborékokat kialakítva. A gáz mindig arra törekszik, hogy kitörjön, de ahhoz, hogy kitörjön, nagyobb nyomást kell kifejtenie, hisz át kell magát verekednie a folyadékon is. Az ital rázásakor a gáz folyamatosan egyre nagyobb nyomást fejt ki, s amikor kinyitják a palackot, egy apró robbanással azonnal a felszínre tör.

Őszi csemegénk, a körte

Ha ősszel kisétalunk a kertbe vagy a piacra, a gyümölcsök széles választékában sokszor eltűnik egy régi társunk, a körte. Pedig ez nagy baj, mert amellett, hogy nagyon ízletes csemege, egy sor egészségügyi problémára is megoldást kínál. Ismerkedjünk meg egy kicsit közelebből az ősz egyik királyával, a körtével.

Körtetörténet

A körte az egyik legrégebb óta termesztett gyümölcsünk. A krónikák már időszámításunk előtt 3000-ból is említenek körtét. Homérosz például az istenek ajándékának nevezi a körtét, és magasztalja annak gyógyító tulajdonságait. A mitológiai történet szerint Zeusz egyik fiát, Tantaloszt gonoszítottai miatt büntetésből az alvilágba száműzték, és gáztetteit egy körtefa alatt kellett meggyónnia. Amikor éhes volt, a feje fölött lógó gyümölcsökért nyúlt, az ágak azonban visszahúzódtak, így mindig éhes maradt. A rómaiak korában már negyven különböző fajtát termesztettek: a zöldtől a sárgán és a barnán át a pirosig terjedő színeivel a körte ma is az egyik legváltozatosabb színű gyümölcsünk, alakja a hosszúkás, alul szélesedő, tipikus körtealaktól az almához hasonló kerekdedig terjed.

Fajták

A körtének számtalan fajtáját ismerjük az egyszerű vadkörtétől, vagyis a vackortól kezdve,

az ízes és lédús császárkörtén át egészen a díszkörték szépségegyedeiig.

Vitaminok

A-, B1-, B2- és C-vitamin-tartalma magas, emellett foszfor, vas, jód, kálium, magnézium és kalcium is nagy mennyiségben található benne. Ennek is köszönheti, hogy igen sok problémát lehet általa orvosolni.

Szépségápolás

Mint a legtöbb gyümölcs, a körte is alkalmas arra, hogy arcpakolást készíts a segítségével. A bőröd biztosan meg fogja hálálni, hiszen ennek a gyümölcsnek magas a vitamin- és ásványianyag-tartalma. A tápanyagok felszívódásának köszönhetően a bőr felfrissül. A körtét nagyon sokféleképpen lehet felhasználni. Persze nem kell mindenáron lekvárt főzni belőle. Sokszor az is csodálatos, ha csak ücsörgünk a hulló, színes levelek között, és élvezettel majszolunk egy édes, lédús körtét.

Vigyél néhány jó falatot a suliba!

Kamaszként gyakran lehetsz éhes, és az étkezések között is folyamatosan rágcálnál. Az iskolában sem árt az energia, ám az ételkínálat általában nem túl bőséges, és pláne nem egészséges. Vidd magaddal a saját egészséges és finom nassolnivalódat! Íme néhány egyszerű és olcsón elkészíthető nasi, amely értékes táplálék a kamaszok szervezetének.

Zöltség, gyümölcs

A legegyszerűbb egy finom almát vagy körtét enni tízórára vagy ebéd után. Persze a csoki és a sós keksz csábitóbban hangzik, de mindenképpen kerüljön egy-egy idénygyümölcs is a táskádba. A szendvicsebe pedig érdemes becsempészni egy szelet paprikát vagy paradicsomot, uborkát.

Müzliszelet

A boltban kapható müzliszeletek megtévesztőek lehetnek, hiszen rengeteg hozzáadott cukor van bennük. Nem nagy munka otthon összeütni egy finom müzliszeletet. Az alapja általában zabpehely, dió vagy egyéb

magvak. Kedvünk szerint ízesítsük aszalt gyümölcsökkel, étcsokoládéval vagy kókuszreszeléssel. Az interneten rengeteg receptet találhatsz.

Muffin másképp

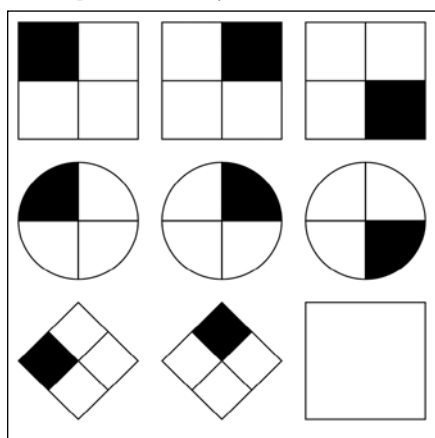
Nemcsak nassolnivalónak, hanem reggelire is kiválóak a muffinok. Csokoládé vagy karamell helyett azonban ízesítsd őket mandulával, mogyoróval vagy aszalt gyümölcsökkel.

Házi diákcsemege

Vásárolj a piacon idénygyümölcsöket és magvakat. Otthon keverd össze őket egy nagy tálban, reggelente pedig kis dobozákba csomagolva remekül belefér bármilyen táskába. Ez egy sokkal gazdaságosabb megoldás, mint ha a boltban vennéd a diákcsemeget, így ráadásul a saját ízlésednek megfelelően állíthatod össze.

Hogyan mérjük az intelligenciát?

Sir Francis Galton kísérlete meg először mérni az intelligencia egyéni különbségeit: az 1884-es Londoni Egészségügyi Világkiállításon felállított egy laboratóriumot, amelyben az emberek megmérethették a látásuk és hallásuk élességét, a szemmértékük pontosságát, a reakcióidejüket és hasonlókat. Galton elvei alapján alkotta meg James McKeen Cattell a világ első „mentális tesztjét”, amely nagyrészt szintén az érzékelés pontosságát mérte. A mai értelemben vett intelligenciateszteket Alfred Binet alkotta meg. Őt azonban Galtonnal szemben nem a tudományos érdeklődés hajtotta, hanem egy nagyon is gyakorlati probléma. Kénytelen volt szembesülni

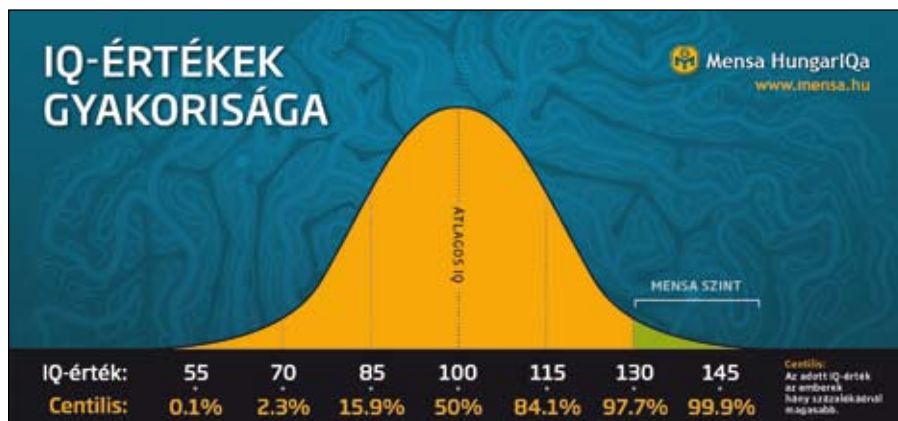

Vajon hogyan folytatod a sort?

azzal, hogy vannak gyerekek, akik nem képesek lépést tartani a többiekkel, és hamar kialakultak a legrosszabbak számára fenntartott külön osztályok. Azt pedig a tanárok döntötték el, hogy ki kerül ezekbe az osztályokba. Binet-t azzal bízta meg a Francia Közoktatási Minisztérium, hogy készítsen olyan pszichológiai eszközt, amely alapján objektíven megállapítható a gyerekek iskolaalkalmassága. Binet feladatai a hétköznapi ítéletalkotásra épültek. „Mire jó a gyufa?”, „Milyen napszak van, amikor a nap lenyugszik?” – ehhez hasonló kérdésekből állt a világ első, 1905-ben elkészült valódi intelligenciatesztje. Binet megvizsgálta, hogy az egyes feladatokat átlagban hány éves korban tudják megoldani a gyerekek, és így a feladatok megfeleltethetők

Polgár Judit a legmagasabb IQ-val rendelkező nő

Polgár Judit magyar sakknagymester egyedüli nőként került rá a világ tíz legintelligensebb emberének listájára – írja a maszol.ro. A sorban a hetedik helyet foglalja el, de nőként megkérdőjelezhetetlen az elsősege. A világ lakossága mindössze 0,5 százalékának van 140 feletti IQ-hányadosa, egy kis csoportnak azonban ennél is sokkal magasabb az intelligenciája.

Az IQ a felnőttek esetében relatív mutató

voltak egy adott életkorra jellemző átlagos teljesítményszintnek, amelyet mentális kornak nevezett el. Például egy gyereknek, aki az átlagosan 8 évesek által megoldott feladatokat még meg tudja oldani, de a 9 évesekét már nem, a mentális kora 8 év. Binet ezek után összehasonlította a mentális kort az életkorral, hogy kiderüljön, a gyerek értelmi fejlődése megelőzi-e a kortársaiét, vagy pedig lemaradásban van. Ha például Zoli 10 éves, de a 8 évesek átlagos teljesítményszintjét éri el, vagyis a mentális kora 8 év, akkor kétévnyi lemaradást mutat. Wilhelm Stern mutatta meg, hogy ha a mentális korból nem kivonjuk az életkort, hanem elosztjuk vele, akkor a különböző gyerekek összehasonlításakor a tapasztalatokkal sokkal inkább megegyező eredményt kapunk. Vagyis Zoli esetében az eredmény $8 / 10 = 0,8$, Peti esetében viszont $4 / 6 = 0,66$. Így született meg az intelligenciahányados, vagyis az IQ fogalma. Az első csoportosan is felvehető tesztek az első világháború során jelentek meg Army Alfa és Army Beta néven, az Egyesült Államok hadserege használta őket a

tisztek kiválasztásakor. Az IQ-tesztek az ehhez hasonló, egyszerre sok emberrel, egyszerűen és gyorsan kitölthető tesztek megszületése nyomán váltak igazán elterjedté.

Saját intelligencia-szintünket ellenőrizhetjük több internetes címen. Vigyázat! Több címen is SMS-ben kérik elküldeni az eredményt, és ezt meg is fizettetik.

Tudod-e?

A Mensa nemzetközi egyesület, amelyet 1946-ban alapítottak Angliában. Ma több mint százezer tagja van a világ mintegy száz országában. Célja, hogy összefogja a magas intelligenciájú embereket, tekintet nélkül korukra, nemükre, származásukra vagy társadalmi helyzetükre. A „legszívesebb szürkeállománynak” bárki tagja lehet, aki elmúlt 17 éves, és a Mensa intelligenciatesztjén az emberek 98 százalékánál magasabb IQ-értéket ér el. Sok mindent megtudhatsz még a mensa.hu, vagy a mensa.rs honlapokon.

Együk okosra magunkat!

Agyunk kondíciójának megőrzésében segít a tanulás, egy új hobbi, a rejtvényfejtés. Az sem mindegy, mi kerül a tányérunkra. Különösen a B6- és a B12-vitamin fontos, ami a paprikában, tözegáfonyában, karfiolban, kelkáposztában és fokhagymában bőven van. Az omega-3-at pedig hallal és csonthéjasokkal (dió, mandula) vehetjük magunkhoz.

Skandináv rejtvény

	SZÁMTAN-TUDÓS		SZERÉMSÉGI FALU		OLASZ SPORTJEL		A TŰZ KÖZEPE! PÁROS BÉLA!		PÉLDÁUL A LITER
A POÉN 1. RÉSZÉ									T
KÜZDŐSZÖNYEG NŐI NÉV							LÉTEZIK NÉMET-ORSZÁG		
VOLT KASSÁK LAPJA VOLT						SZÁRAZ (ITAL) ITTRIUM			
... ENDRE KÖLTŐ							EGYES SZÁM 2. SZEMÉLY VANÁDIUM		
VÉGTELEN TÉR! FÉL CÁPA!						AGG KICSINYÍTŐ KÉPZŐ			
A POÉN 2. RÉSZÉ	FÉLÉVI LÁBNYOM, SZERBÜL	FOHÁSZ OXIGÉN		OLASZ AUTOJEL	EURÓPAI SZABVÁNY	ÍRÁS A LAPBAN A POÉN 3. RÉSZÉ		KÁLIUM ÉS KÉN NŐI NÉV	
PARÁNY RÉSZ				... FERENC, A HAZA BÖLCSE RÉGI MÉRTÉK			KUTYA SZÉP ERNŐ MŰVE	ZORRO JELE FARMER-MÁRKA	
NÉMA NÓRA!		ÉPPEN HOGY AUSZTRÁL MACKÓ				UKRAJNA SZÁNDÉKOZIK	FOGADÁSÁRA KÉRDŐSZÖCSKA		
FÉSZKÉT ÉPÍT TAGOKBÓL ÁLLÓ			SZÜLŐI "ALAKÍTÁS" BELGA VÁROS		SAJÁT KEZÜLEGG SVÉD-ORSZÁG		SUGÁR NÉMET JÁNOS	TÁPLÁLÓ ITAL INDIAI PÉNZ	
JAPÁN ALKÉN, SZÉRVES VEGYÜLET	FÉLÓRAI! EZ ÉVI			AFRIKAI SIVATAG NORVÉ-GIA				EME ELTAPOS	
					KORSZAK ... PÁL SPORT-FOTÓS V. (GELETA)		AZ ÚT FELE! A MÁSI-KAT	TOVA A BANK KÖZEPE!	
SPANYOL AUTOJEL PORCIÓN				GRAND PRIX GERMÁN-IUM		GYŰJTŐ-BOMBA			
AZONBAN		MAGYAR VÁROS AZ A MÁSIK				MAJDNEM BÁTORSÁG			
... MALA, KNITTEL REGÉ-NYE			FOGADÁSOMRA NAPSZAK				TANTÁL	IZMOS RÉSZI! MENNYEI!	
DEHOGY! KERÉK SZÁM	MENET ELEJE! VERSUS RÖVIDEN			GYŰ-MÖLCS ZILAH HATÁRAI!			NÉVELŐ	EGÉSZ SERTETLEN NOMEN NESCIO	LÁSD OTT, RÖVIDEN
						EURÓPAI NÉP ZAMBIA			
ÖNTŐ-MUNKÁS	A				T		ROBERT DE ... SZÍNÉS Z		

Megfejtés: Amért ilyen szép jelmez van rajtad, választhatasz egy szép repát.

Villám

- Mondd, Pisti, miért megy a villám cikkben?
- Szerintem gondolkodik, hogy hová csapjon le.

A legfontosabb rész

- Melyik a tehén legfontosabb része?
- A bőre.
- Miért éppen a bőre?
- Mert az tartja össze az egész tehenet.

Vendégmentés

- Képzeld, anyu, Őcsi a vendégek székére rajszögeket tett!
- És te mit csináltál?
- Én? Abban pillanatban, amikor le akartak ülni, kirántottam alóluk a széket!

Saját szava

- Pisti, már megint egyest kaptál matekból? A múltkor pedig a szavadat adtad, hogy soha többé nem lesz egysesed.
- Hát aztán - feleli Pisti. - Az is valami? A saját szavamat akkor veszem vissza, amikor akarom.

Nagy szakértő

- Gizike az apjával focimeccset néz. A kislány egy ideig türelmesen figyeli a játékot, majd egyszer csak megszólal:
- Nahát! Hogy milyen buták ezek a focisták!
- Miért, kislányom?
- Az egész pálya üres, mégis mindannyian egy kapu előtt tolonganak...

Magyarórán

- Dolgozatírás volt magyarból. A téma egy labdarúgó-mérkőzés leírása volt. Amikor a tanár nő átnézte a füzeteket, Bandiében ennyit talált: „A hirtelen jött felhőszakadás miatt a mérkőzést elhalasztották.”

Nyomós ok

- Mit gondolsz, Piri, miért repülnek a gólyák ősszel Afrikába?
- Hogyne tudnám! Az afrikai szülőknek is kell, hogy valaki vigyen kisbabát.

Elfogadható magyarázat

- Ártatlan vagyok! - bizonygatja Ödönke a tanító néninek, aki a betört ablakról faggatja.
- Mindenki ezt mondja - legyint a tanítónő.
- Ha mindenki ezt mondja, a tanító néni nyugodtan elhiheti...

Valószínűség

- Napok óta esik az eső. Panni és az öccse a szobában kénytelenek játszani. Egyszer csak a kisfiú megkérdezi:
- Mit gondolsz, Panni, eláll az eső?
- Valószínűleg - bólint Panni. - Eddig még mindig elállt.

Mégis elfelejtette

A szórakozott utas leszáll az állomáson, hogy amíg a vonat áll, újságot vegyen. Hogy biztosan megtalálja a fülkét, ahol ült, megnézi a vagon számát. Örömmel olvassa el a következő számot: 1492.

- No, ezt könnyen megjegyzem, csak Ameriká felfedezésének évére kell gondolnom.

Néhány perc múlva kétségbeesetten állapítja meg, hogy elfelejtette a számot. Odalép a kalauzhoz és megkérdezi:

- Bocsánat, nem tudja véletlenül, mikor fedezték fel Amerikát?

És nyáron?

A szórakozott professzor vizsgáztatja az orostanhallgatót:

- Mit tenne - kérdezi, ha egy olyan pácienshez hívnák, akinek megfagyott a lába?
- Hóval dörzsölném be - hangzik a válasz.
- Rendben van. És ha nyár lenne, és nem volna hó?

Kerékpárverseny után

- A 10-es számú versenyzőt kizárták a versenyből, mert látták, hogy egy kamionba kapaszkodott - jelenti be a versenybíró.
- Az érintett versenyző így tiltakozik:
- Lehet, hogy láttak, de a sofőr megkért, hogy toljam meg egy kicsit.

A piros alma

- Két gyerek javában püföli egymást, amikor rájuk szól egy járókelő.
- Ejnye, gyerekek! Miért verekedtek, nem tudtok egy véleményen lenni?
- Hisz épp az a baj, hogy egy véleményen vagyunk - panaszolja az egyik gyerek.
- Hogyhogya?
- Az előbb kaptunk anyutól egy piros almát, és mindketten egyedül akarjuk megenni...

Pontos megállapítás

- Pistike büszkén dicsekszik az anyjának:
- Anyu, öt legyet ütöttem agyon az előbb, és közülük három nőstény volt!
- Nahát, Pisti! Honnan tudod, melyik légy a nőstény?
- Onnan, anyu, hogy három a tükrön üldögt.

Nem tesz semmit

- Fáj a gyomrom! - nyöszörgi egy reggel Évi-ke az anyjának.
- Nem tesz semmit - mondja az anyja.
- Csak azért fáj, mert üres.
- És valóban, mire elfogy a reggeli, a fájdalom elmúlik. Délután azután hazaér az apa a munkahelyéről, mégpedig irtózatossá fejfájással.
- Nem tesz semmit, apu - vigasztalja Évike.
- Csak azért fáj, mert üres.

Úszólecke

- Tegyétek a fejeteket a vízbe, és számoljatok háromig! - mondja az úszómester az első úszóleckét.
- Én csak egyig tudtam számolni - vallja be Robi.
- Miért?
- Mert utána belement a számba a víz...

Fogalmazás

- Írjatok fogalmazást valamiről, ami a nyári szünidőben történt veletek! A terjedelme 200 szó legyen! - adja meg a feladatot a magyartanárrudika füzetében ez olvasható a következő órán: „Befestettem a kerti padot zöldre. Ez 5 szó. A többi 195 szót apu mondta, amikor ráült, de azt nem merem leírni!”

Nem lesz csere

- Pistike nagyon rosszul viselkedik, ezért az anyukája megfenyegeti:
- Ha ilyen rossz leszel, elcseréllek egy jó gyerekre!
- Az nem sikerülhet, anyu - mondja magabiztosan Pistike.
- És miért nem?
- Hát ki lesz olyan buta, hogy jó gyereket adjon egy rosszért?!

FEJTÖRŐ

Kutyatáv

Egy eltévedt kutya öt napig kóborolt. Első nap megtett egy bizonyos távolságot, majd a további napokon mindig egy kilométerrel többet haladt, mint az előző napokon. Mire az ötödik nap végére hazaért, már összesen 55 km-t tett meg. Mennyit ment az utolsó napon?

MIT JELENT?

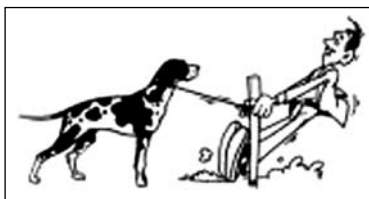
Csütörtököt mond

Eredetéről nincs biztos magyarázat. Korábban csettet vet, csüttöt vet formában létezhetett. Azt feltételezik, hogy a csett, csött, csütt hangutánzó szavak a régi lőfegyverek csattanását jelölték, ha nem sülték el a ravasz meghúzásakor. A csüttöt pedig a népnyelv a hasonló alakú, humoros csütörtök szóra cserélte le. Akkor használjuk, ha valamilyen vállalkozás nem sikerül, valaki leszerepel vagy kudarcot vall.

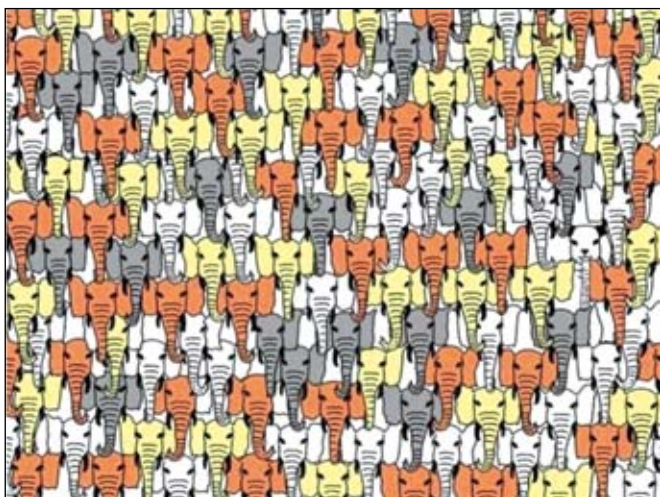
Mit jelentenek a következő, hashoz köthető szólások?

Hasban vállalás.
Muzsikálnak a hasában a cigányok.
A hasára üt.

Hasára süt a nap.
Hasra esik valaki előtt.
A hasát fogja nevetében.
Elcsapja a hasát.

Minden rajz egy-egy szólást takar. Fejtsd meg a képrejtvényeket!

Keresd a pandát!

KVÍZ

Hol található a Lánchíd?

Pozsony Bécs Budapest

Melyik évben kezdődött az I. világháború?

1910 1914 1915

Mi a neve a hím kecskének?

gácsér bak kan

Mi a szimfónia?

üveges szekrény zenekari mű virág

Milyen színű a gyengén látók, vakok botja?

szürke fehér fekete

Lángossütéshez mire nincs szükség?

liszt tej élesztő

Hogy hívjuk a lovak nagyobb csapatát?

ménes gulya nyáj

Mit jelent a borvíz a székelyeknél?

fröccs szénsavas ásványvíz gyógyvíz

Röplabda-mérkőzésen egyideűleg hányan tartózkodnak a pályán?

10 12 14

Hol fekszik a világ legmagasabb hegycsúcsa?

Ázsia Európa Dél-Amerika

Mi a keresztnéve a neves magyar kézilabdázónőnek, Görbicz...?

Anikó Anita Angéla

Hogy hívjuk szerb nyelven az Adriai-tengert?

Adria Jadran Adriatic

Melyik sportág kiválósága Szilágyi Csaba?

Kajak birkózás úszás

Melyiknek nagyobb a kalóriatartalma?

narancs alma dinnye

Melyik országot nevezik lakosai Suominak?

Svájc Spanyolország Finnország

Ki az a csillagász, aki távcsövet épített és leírta a bolygók mozgását?

Johannes Kepler Galileo Galilei Nikolausz Kopernikusz

Tudtad-e?

A krumplibogár nem kizárólag a krumplin telepszik meg. A paradicsomtól kezdve rengeteg zöldséget károsít.

A szúnyogokat a kék szín jobban vonzza, mint bármelyik más szín.

A repülőhalak képesek akár 6 méter magasan 300 métert is repülni a víz felett.

A krokodilok évente mintegy 2000 embert ölnek meg. Összehasonlításként: a méhek 1500, az elefántok 250, a rettegett cápák 25 áldozatot szednek.

A kínai és az amerikai aligátorok is képesek áttelelni olyan módon, hogy a fejük belefagy a jégbe, és csak az orruk van kint a levegőn. Így több hónapot is képesek túlélni.

(Megfejtés: **Kutyatáv:** Ha elnevezzük x-nek az első napon megtett utat, a második napon x+1, a harmadik napon x+1+1 km-t haladt, a negyedik napon x+3-at, az ötödik napon x+4-et. Ez összesen 5x+1+2+3+4, vagyis 5x+10. Ebből 5x=55-10=45, x tehát 9. Az ötödik napon a kutya tehát 9+4=13 km-t tett meg. **Kvíz:** Budapest, 1914, bak, zenekari mű, fehér, tej, ménes, szénsavas ásványvíz, 12, Ázsia, Anita, Jadran, Adriatic, úszás, dinnye, Finnország, Johannes Kepler. **Képrejtvény:** Kötő az ebet a karához, Lakat van a száján, Madarat lehetne vele fogatni. **Mit jelentenek...?:** pocakos, korog a gyomra, találmóra mond valamit, so-kig justálkodik, csodálja, nagyot nevel, gyomortrombolása, hasmenése van **Keresd a pandát:** Bal oldalt, fentől lefelé az 5. ormánycsíkban)

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Ha otthonosan mozogsz a sztárok világában, akkor megpróbálhatod kitárolni, ki lehet ezen a képen. Alapvetően nem ilyen a kinézete, de egyik klipjének forgatása kedvéért különleges jelmezbe bújt. Mindenesetre izgalmas. Van már tipped?

Lehet akár Lady Gaga, Christina Aguilera, netán Sia. Ők ugrottak be neked is? Talán Pink?

Vagyis egy nevet várunk tőletek, ami mielőbb – legkésőbb **október 2-áig** – el kell küldenetek címünkre. Levélcímünk változatlan: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad**, de egyszerűbb, ha a választ a **joapajtas.szerk@magyarszo.com** e-mail-címünkre külditek.

A nevetek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a lakcímeket. Köszönjük!

Nyereményjátékunk legutóbbi szerencsés nyertese, aki felismerte a képen látható férfarcok mindegyikét, a **sztmihályi Bibu Tara**, a **Sonja Marinković iskola ötödikese**.

Tini és Ifjúsági énekes tehetségkutató verseny

AUDICIÓ

Nagy lehetőség a tehetségüket megmutatni kívánó fiataloknak!
Jelentkezz!!!!

A pályázat és a bejelentkezési lap a www.szirmai.org honlapon található!

Érdeklődni: a 063/844-999-8-as telefonon vagy a tinifeszt@gmail.com

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350–9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

KÉSZÜLT A MAGYAR KORMÁNY TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKARSÁG

REKULTURACIÓ

Vajdasági magyar gyermeklap

- Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Ökrész Rozália** ■ Főszerkesztő: **Varjú Márta** ■ Felelős szerkesztő: **Török Erna** ■ Grafikai szerkesztő: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter**
- Állandó munkatársak: **Bori Mária, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza
- Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben)
- Készült a Magyar Szó Lapkiadó Kft. Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs